

GLAS SVOBODE.

Slovinci-bratje združimo se! V slogi je moč!

Stev. 1

Chicago, Ill. 1. januarja 1904.

Leto III

NAROČNIKOM IN ČITATELJEM.

Zopet nastopimo novo leto novega truda in delovne namon, ki nam ostane za vseletno svetla zvezda pred očmi — v probo naroda za socializem, za enakost vseh ljudi na zemlji.

Ako pa naj krepko vstrajamo odkazani poti, imeti moramo tudi potrebna sredstva, kajti brez njih je nič. Pozivljamo torej vsi vse one e. naročnike, kateri je potekla naročina za prihodnje leto, da isto hitro, pravočasno obve in nam še novih naročnikov pribe.

List bo v kratkem nekoliko večan, s čim bodo tudi stroški rasti. Stali bodo vedno neustrano za svojo stranko, delati za ista za narod in glede na to upamo zupljivo na vsestransko podporo. Nameravali smo z novim letom izdati list dvakrat na teden, a ži, da tega sedaj še ne moremo izvesti. Bilo bi se prenevarno za obstanek. Somišljeniki se bodo morali zkratkrat pač zadovoljiti le z malim povečanjem, dokler se nam detočki ne zboljšajo.

Zvestoba za zvestoto! Bodite točni z obnovitvijo naročnin. Za vse leto stane list samo 150 centov. Kdor se predplače na list za celoletno, dobi kot nagrado gratis eno lomad "Kr. peki. kom." in eno pa, ki sploh ne obnovi potekle naročnine, ustavimo nadaljno pošiljanje lista s prihodnjo številko.

Upravništvo "Gl. S."

Slovenska narodna jednota.

Na 13. decembra 1903 v Chicagu sklicano prvo glavno zborovanje te zaradi nezadovoljstva številnih članov, ki so za dva meseca na svoji mestu februarja, in marta meseca. Zanesljivi čas (dan) se bo določil pozneje in pravočasno nizanil v listu "Gl. Sv.", kateri pismenon potom vsim delegatom pri-glašeni družest. Določila imajo pripravljavni odbor pisanih 100 članov, kakor hitro nastane število teh na 600, se bo sklicalo prvo glavno zborovanje v Chicagu in o enim uradno razglasilo ustanovo slovenske narodne jednote.

Somišljeniki širom Zdrženih držav! Delujte z vso vstrajnostjo na pristop družest v slovensko narodno jednoto. Ustanovljate vsa društva, kjer se ni mogoče pridobiti celo društvo za to proučevanje. Čim več nas je, tim uspešnej bo delovali slovenski prostovoljci in korist. Ne vstrajate se evstnelnega natega truda in bcdite zvesti načelu, da se nam je treba narednim Slovincem združiti v močni nepremagljivo falango, katera na namen postaviti naše brate-roke na lastne noge. Vsak naj se ži svojega poklica in naj se nemeša v stvari, katere ga nič nebrigajo. Lovci na duše naj ostanefori svojem, mi p. pri svojem, to, da se hočemo sami voditi in spi nadzorovati in čuvati svojeinterese. Na noge, zavedni rojaki.

Ob enim se pozivljajovsa ona stara in nova društva, katera so pripravila svoj pristop včasni jednotni odbor in tudi od katera se še le ustanovljajo, naj koi naznanijo pripravljavnemu odboru svoje delegate na prvo glnu rborovanje, katero se bo vrši v Chicagu v Popovičevi dvorini, 587 Centre Ave., na vogalu Italice.

Stroški zborovanja se bo plačali večinoma iz blagajne društva "Slavije", oziroma se istočno priredi v ta namen veselica. Za časni pripravljavi odbor "slov. narodne jednote": Frank Klobučar, predsednik; Anton Mladič, I. funk; Frank Bahovec, funk; Vsa pisma je adresirati k: Anton Mladič, I. tajna dntva "Slavija", 134 W. 4th Str. Chicago, Ill.

Opom.: V nedeljo 3. januarja bo redna seja društva "Slavija" v Popovičevi dvorini, kakolna učno, Društveni, pridite govorniki in pripeljite še novih udov s sobo. Anton Mladič, tajnik.

Razgled po svetu.

Nemčija.

Govori se, da ima princ Viljem, vsled močne vladarske krvi, preveč intimne zveze z mlado, krasno Amerikauko, gđ. G. Farrar, igralko kraljevske opere v Berlinu. Bajne ne ostane ta ljubezen brez posledic, kar je v zvezi s "sobnim zaporom" vročekrvnega princa. Vsa stvar se deloma zanikuje in prikriva. Pa kaj se hoče, saj je splošno znano, da se grehi članov "višjih" krogov, vladarskih hiš in rimsko-katoliške organizacije prikrivajo, med tem ko se delavstvo, revno ljudstvo v obče za vsak še tako malenkosten prestopke najestreje obsoja. Klin s klinom, in pokazalo se bo, kdo je večja propalica.

Evropska Turčija.

Tamšnjim oblastvam se je sporočilo, da je pripravljenih 4000 madcolgarskih vstajev pod vodstvom 80 belgarskih častnikov vsak čas planiti čez turške meje na človeške krvoloke, katerim bi bilo treba zaviti vratove že davno iz človekoljubnih ozirov. Iztrebi, kar je gnilega, da se ti še drugo ne pokvari!

Vzhodni Azija.

Poroča se, da se v slučaju rusko-japonske vojske Kitajska ne bo prostovoljno vmešavala; mogoče pa je, da jo Rusija brez daljšega izzivanja napade. Na vprašanje, kako more Rusija napasti Peking napram kitajski nevarnosti, je odgovoril ruski poslanik Lessar sledeče: "Vleči se jo nora toliko časa za rep, da vgrizne" Japonska je baje izvrstno oborožena. V slučaju japonske zmage, bi gotovo Kitajska stopila na stran Japonec; če centralnih provincij se poroča, da ima Japonska 90,00 mož vedno na vojni nogi.

Rusija je naročila od Cudahy Packing Co. v Soti, Omaha, Neb., 1,000,000 funtov govozine. Dne 26. jan. odpeljeji t meso dve ruski ladiji iz San Franške.

All se bo Španij oglašila?

Skoraj vsi španski časopisi se zaletavajo v vlado raji znane afere med filipinskimi kutarji in ameriško vlado. Baje je bilo Amerikonom prodano zemljiše na Filipinih državna last Španije in ne rimskih črnuhov. Sedaj vsposodbajo časopisi špansko vlado naj zahteva odločno od ameriške vlade dotično kupno svoto. — Dvomimo, da bi se dalo kaj opraviti proti rimski kliki. Kutarji so priznani največji tatovi na svetu.

Bryan in Tolstoj

Znani kandidat demokratske stranke, za predsedniški stolec v Zdr. državah, William J. Bryan, je pravkar dospel iz Rusije, kjer se je sešel s svetovnoznanim grofom Tolstojem, v Haag. Tolstojovo prvo vprašanje, ko se mu je Bryan predstvil, je bilo: "Are you a socialist?" (Ali si ti socialist?). Bryan je dal nekaj dvomljiv odgovor, iz katerega se je pa v zlicietnu spoznalo, da se ne priznava socialistom. Z zaničljivim nastuhom se je obrnil grof Tolstoj v stran in dejal: "I am not a socialist myself."

Zakaj se priseljevanje mnoi.

Naslednje vrstice pojasnjujejo dovolj, kako kapitalistični lopovi zapeljujejo ubogo ljudstvo. "London Weekly", kapitalistični tednik, prinaša že več mesecev oglas, ki se glasi v slovensčini doslovno: "Potrebujemo tri tisoč rudarjev za v Ameriko, države Pensilvenijo in Montano, Tesarjev, nakladalec in masinistov. Plače od 14 do 16 šillingov na dan. Zglasi se pri Jones Bros., Craig P. O., Pontywid, South Wales, Eng."

Če pomislimo, da pomeni ta ponudena plača od \$3,50 do \$4,00 na dan in da se take plače sploh ne dobe, je s tem povedano vse. Sedaj pa poglej, dragi bratec, kake poštnjakoviči so ti naši "dobrohotni" kapitalisti. — "Vote as Gompers and Mitchell tell you, boys. They go to Catholic priests for confession, and you are getting what you vote for."

Program socijalistične stranke.

Socijalistična stranka v Ameriki, voljena v narodni zastop, potrjuje vnovič, da pripozna načela mednarodnega socijalizma, ob enem pa izjavlja:

Stranka hoče delavske sloje in one, ki z njimi simpatujejo organizirati, da bi si pridobila vlado, katero bi tako izrabila, da bi spremenila zasebno last proizvajevalnih in razdelnih in sredstev le posamezniki, marveč vse ljudstvo.

Prej so bila proizvajalna sredstva last posameznika. Naobratno je pa dandanes stroj, ki je le zboljšano in bolj razvito proizvajalno sredstvo last kapitalista, ne pa delavca.

Ta lastninska oblika daje kapitalistu moč, da razpolaga on s proizvodni, ter da so delavci od njega odvisni.

Zasebna last proizvajalnih in razdelovalnih sredstev je vedno pomnoževala naraščajočo negotovost do eksistence, revščino in bedo delavskih slojev ter deli človeško družbo v dva si sovražna razreda — v kapitaliste in mezdne delavce.

Nekdanji srednji sloji ginevajo od dneva do dneva bolj mej mlinjskimi kamni konkurence.

Boj se vrši sedaj mej kapitalisti in delavskimi sloji. Lastnina za življenje potrebnih sredstev daje kapitalistom moč, da imajo vlado, častnikarstvo, priznico in šolo v svojih rokah, ter da žive delavci v duševni, fizični in družabni odvisnosti, v politični službi in v pravcati sužnosti.

Kapitalistični interesi navedajo delo naš družabni sistem; življenje delavskih slojev se brezobzirno daruje dobičku; med narodi se provzročujejo vojske; veleumori in uničenje človeških plemen se odobruje, samo, da kapitalisti povečajo svojo moč v inozemstvu in vlado v tujezemstvu.

Ekonomski vzroki, ki so vstvarili kapitalizem, gladijo pot socijalizmu, ki boče odstranil kapitaliste in mezdne delavce. Sila, ki bo ta novi in višji družabni red vstvarila, so delavski sloji. Vsi drugi sloji so vzle dozdevnim bojem, jednako last in viri za proizvajanje bogatstva. Demokracija in republikanec ter pristaši meščanskega "Public Ownershipe" in vsi drugi, ki ne zahtevajo popolni prevrat kapitalističnega proizvajalnega načina, so politični zastopniki kapitalističnih slojev. Delavci se lahko bore uspešno

"Glasu Svobode" ob novem letu.

Naprej! Sovrage svoje zabi, nevihte strašne se ne boj! Bojnj se! Saj v daljavi vabi sred teme nočne zarje soj!

Pri delu roke močne suče, up spremljaj jami te vse dni! V imenu znanosti in luči svetilo častno dvigaj ti!

Naj sramotijo te, s prezrenjem in svoj brezmišeln ukor naj v tebe meče z ozlobljenjem sodeči hitro glupcev zbor! . . .

Naprej! Pogumno se odpravljaj, pogumno hodi svojo pot in z umom hrabro ti ustavlja, življenja burjam se povsod!

Ti budi speče, v sréh globokih, a padlim roke podlajaj! Besede istin visokih med svet, ko živo lač metaj.

Iz Nadsong orvel Jos. Falctich

Gouverner Hunt in far.

Gouverner Hunt je pómilostil rimskokatoliškega popa, kateri je bil pred kratkem obsojen v težko ječes. Far Villahog je prelomil državno zakonsko postavo. Z revnirni "hudici" na vislice, — maziljene propalice in bogate lopove se pa opročča. Tako zaukazuje današnji sistem življenja.

Ameriške vesti.

Porusovanje Colorade.

Pred par dnevi pozval je general Bell svojega stenografa k sebi v sobo in mu narekoval naslednjo izjavo za v. tisk:

"Bojevali se bomo v Coloradi do skrajnosti, makari če pade zadnji zmožen in nezmožen mož v državi. Mi hočemo, da se upelje postava, katero narekujemo mi in po tem naj se uravna tudi mir. Dalje bomo zastavili sve svoje meči v to, da pobijemo socialistično anarhijo, kjerkoli se ta pojavi. Ščutili bomo industrijo (v interesu roparskih kapitalistov in črne garde, seveda!) in pazili na to, da se milico spuštuje."

General Bell je izdal povelje, da se prevstrojita še dva nova polka v koloradsko nacionalno gardo. Uvrščene 600. mož se bo izvršilo še tekoči teden.

Taki so ti vposleni "gospodje" v državnih službah. Zanje so delavci le neina živina, ki mora prenesti mirno udarec. "Kdor se ne vpogne, pred puško z njim", pravi Bell. Tako človek s človekom, s sebi enakim bitjem — spoštenim, a — žal, neumnim delavcem, ki voli ob času volitev republikanske, ali demokratske kandidata, namesto, da bi se združil s svojim sotropinombratom v socialni stranki in volil s socialisti socialiste v vse zastope. Sramotno je pač za vsakega, ki vkladja svoj tilnik pred barbarom à la Bell, ki je moral biti gotovo v kaki ruski šoli. Somišljeniki, širite socialni duh med rojaki. Proč s kapitalom, proč s farizejskim farštvom — pravica in enakopravnost za vse človeštvo naj izide iz te odprave!

Nesreča na železnici.

Velika nesreča se je pripetila na železnici v soboto zvečer 6 milj od Grand Rapids, Mich. Dva osobna vlaka Pere Marquette proge sta trčila skupaj, vsled česar je zgubilo življenje 22 oseb in 38 oseb je ranjenih. To je največja nesreča, kar se jila je še kdaj zgodilo na tej progji. Vzrok nesreči je vihar, kateri je ugasnil luč v znamenju, kjer bi moral ustaviti vlak ter počakati, da pripelje mimo nasproti vozeči vlak.

Rockefeller in njegov sluga, kateri mu je 20 let zvesto služil.

28. dec. je John D. Rockefeller odslovil svojega slugo, kateri mu je bil čez 20 let zvesti čuvaj in popolnoma udan njegovim otrokom. Nosil se je kot pravi kraljevi strežnik. Na božični večer pozval je finančni kralj svojega slugo, Harry Prendergasta, k sebi in mu osorno zaukazal poiskati si drugo službo. To je storil samo vsled tega, ker je bil Prendergast toli nepreviden in nekoč izjavil, da si je z denarjem, prihranjenim v 20-dolgih letih, kupil deset delnic.

To kaže jasno, da želijo roparski kapitalisti imeti sami denar, mi naj jim ostanemo le sužnji, uboga raja.

Socialistični dnevnik.

Njnorski socialisti so se slednjič vendarle odločili izdati socialistični dnevnik, imenon "Daily Globe". V ta namen so nakolektali okoli svojih somišljenikov že \$20,000. Kakor hitro bodo imeli skupaj \$50,000, bo začel izhajati veliki dnevnik, ki bo lahko uspešno vočil boj proti kapitalističnim listom. S poslovanjem se prične marca meseca.

Sedemletni otrok vaga 200 funtov.

V Philadelphiji imajo sedemletnega "otroka", imenon Clifford Carn, ki tehta danes 200 funtov. Njegova teža se množi tedensko za en funt. Pred enim letom je vagal samo 50 funtov.

Kanada.

O izvanrednim štrajku se poroča iz Montreala, kjer je okaral neki pop na božični dan v svoji propovedi cerkvene pevce, ker so med službo božjo jedli bonbončke. Toda niletel je na upor. Dokler ne prekliče razaljavih besed iz prižnice, ne bodo peli pevci. Zavedni ljudje se ne puste terorizirati, saj miso farski hlape!

Velikanska zlata polja v Sibiriji.

(Pisec "N. Y. H.")

Vevočja zlata polja, kar jih je bilo 40 o njih slišal.

MESTO CHICAGO.

Neki M. Shannon je dvakrat ustrelil v trebuch J. Dreisa, sprevodnika Cleybourn električne železnice, ker je zahteval od njega vozno. Sprevodnik ga je pahnil z voza, takoj po tem pa sta počila dva strela in sprevodnik se je zvrnil na tla. Bil je prepeljan v mestno bolnišnico, kjer bo najbrže umrl. Motorman je stekel na napadalca in mu sledil na njegov dom. Javil je potem stvar policiji, kateri je pustila aretirati zločinca in ga dala pod ključ.

Sneg nam je pobelil božične praznike; tudi novo leto nam obeta sneženo odejo. Pritisnil je zopet hud mraz.

Čikaški kočijazi so še vedno na štrajku. Baje se bodo v kratkem pogodili z delodajalci.

Zvezni uslužbenci cestne železnice so bili obsojeni na demarne odškodbe, radi oviranja javnega prometa.

Prvič, za časa štrajka čikaških uslužbencev cestne železnice, sta bila dva policista v civilnih oblekah, ki sta bila postavljeni v varstvo neunijskih uslužbencev, tepena. Ko sta na 22. cesti zadela dva vozova cestne železnice skupaj in je en voz skočil s tira, je nastopila gnječa radovednežev, med tem, ko sta en civilni policaj in sprevodnik stopila v neko prodajalno, da telefonirata po pomoč. V prodajalni je nekdo vprašal sprevodnika za unijsko znamenje, na kar mu je policaj surovo odgovoril, da to njemu nič mar, ima li sprevodnik znamenje ali ne; ob enem se je izdal za policaja. Navzoči so jima na to sledili na cesto, kjer sta bila oba tepena. Še le s knipelnimi došli stražniki so napravili zopet mir in red. Dve osebi sta bili aretirani.

"Poboljšati" hočejo pokvarjeno družbo.

Kakor splošno znano, se je v interesu občega blagra in privatno-lastninske varnosti, pred raznimi napadi, ustanovil nekaj mestni institut (zavod), ki naj bi imel nalogo, take pokvarjene ljudi zdraviti in poboljšati. Mi smo gotovo tudi za to, da bi ti napadi in umori že enkrat ponehali, da bi si bil človek tako vsaj svest svoje kože. Nikakor pa ne moremo odobravati, da bi se ta pokvarjena družba zdravila z lekcijami, katere je nedavno predložil institutu O'Neil, šef policijskega urada v Chicagu.

O'Neil meni, naj bi se z zločinci bolj strogo postopalo in vsako sumljivo osebo vtaknilo pod ključ. Z drugimi besedami, on hoče, naj bi se izganjalo hudiča z belehubom, t. j. s knipelnom in gajbo. Da bi se en policijski šef učil temeljito razmišljati o koreninah te pokvarjenosti — ki ne tiči le v posameznikih, marveč večji del v sistemu sedanjega družabnega reda — seveda ne pričakujemo; le cer se ne, ker je ravno policaj in kot tak, ne pozna drugega pripomočka za poboljšanje, kakor tisto, kar ima za pasom. Sedanja pokvarjenost ima svoje korenine v sedanji upravi — upravi, katero so izdali in vzdržujejo takozvani "višji sloji". No, in ti sloji nas pač ne bodo počevali, kaj je pravo in kaj nepravu. Zgodovina "graftov" jih razkrinkuje dovolj. Vse kaže na to, da bi bilo pametnejše, ko bi se na institut uporabil za tiste gospode — "graftovce", ki sede na stolec, da bi se prvo oni poboljšali in šli z dobrim zgledom navadnim roparjem naprej.

V Cleveandru, O. izhajajoč popovski list "Nova Domovina", je skabski list. Zavzema se direktno za kapitalizem, nastopa torej odločno proti delavstvu. Neunijski list mora vsak posten, zaveden delavec bujkatirati, — to naj si zapomnijo tudi naši rojaki in naj se po tem ravnaajo.

GEHOCES varno in hitro poslafi donar v staro domovino, obrni se zaupno na "GLAS SVOBODE" 563 Inroop St. Chicago, Ill. — Vse pošiljavo po dnevnem kurzu.

Zapovedi.

Dokumente des Sozialismus so v oktobri številki ponatisnili nekatero sestavko iz delavskega lista "Die Verbrüderung" iz leta 1849. Ta list je prinesel 9. marca 1849. tudi naslednjih deset delavskih zapovedi, ki jih podajamo v prevodu:

Prva zapoved: Delaj.
Kdor ne dela, naj tudi ne je. Tako je pisano. In vendar jih mnogo je, ki ne delajo. To mora prejenjati.

Druga zapoved: Neglej nobenega postopaka poleg sebe.

Če vidiš koga, ki leno stoji poleg tebe, a je zmožen za delo, daj mu predpasnik in sekuro ter mu reci: "Sedaj ustvarjaj! Kajti glej, brat, če ti leno stojiš, moram jaz tvoj del dela izvršiti, in to je krivično. Zatorej ustvarjaj, bogati postopaj!"

Tretja zapoved: Ne opravljaj nikakega suženjskega dela.

Vsi ljudje so svobodni in enaki. Nobeden ni rojen suženj. Nobeden ne potrebuje postati suženj, tvoje delo naj bo in mora biti prosto, tako, da odgovarja tvojim nagibom in zmožnostim, ki tvojega duha ne uspa in tvojega telesa ne tlačijo. Ne delaj v korist drugemu in v škodo sebi. Ne delaj kot suženj za svojega gospoda, temveč kot prost mož zase in za svojega brata, ki tudi dela zate in zase. Eдини suženj, ki naj bo na svetu, so stroji, ki so podrejeni človeku.

Četrta zapoved: Zahtevaj pravično plačilo za svoje delo.

Če se ti reče: Kupčija slabo uspeva, tvoja mezdla se mora zmanjšati, ti se mersa upogniti v slabi čas itd. in se ti počasi odteguje pravična mezdla in te napravlja za najbednejšo tovarno živino, tedaj odgovori: Slabi čas napravljate vi, ne jaz. Vaša dobičaželjnost, vaš nenasitljivi pollep, radi vaše divje konkurence kupčija slabo uspeva; vi prehitujete drug drugega in v vaš propad hočete nas delavce potegniti. To mora jenjati! Mi imamo določevati ceno blagu. Mi, ki ustvarjamo, ne vi. Mi hočemo pravično mezdlo za naše delo, kajti vsak delavec je svojega plačila vreden.

Peta zapoved: Ne trpi lakote.

Vidiš, nobeden vrabec ne pade vsled lakote s strehe, nobeden črv ne leze po travi, ki vse nenasiti; nobena riba, ki plava v vodi, ne omore. In ti, človek, bi trpel lakoto? Zakaj to? Ne obdeluješ li ti polja; ali ti ne zorevajo salovi v roko; ali ne pečeš sam kruh; ne odtrgaš li ti sad z drevesa? Zakaj bi trpel lakoto? Glupec, kdor dela za druge in on strada.

Šesta zapoved: Ne imej raztrgane obleke.

Vijolice na travnikih, rože na vrtilih imajo lesketajočo obleko; ptič nosi ozaljšano perno obleko, medved ima cel, gorak kožuh. Zakaj — si ti sejal lan in predelnil svilo; ali nisi ti tkal kraljevi škrlatni plašč? Zakaj hočeš ti biti raztrgan?

Šesta zapoved: Veseli se svojega življenja.

Življenja namen je, da je človek srečen; ali si vse napravil, kar je treba za vzdrževanje in polepšanje človeškega življenja, — ali si pričoril iz zemlje živeža, si dal polet duhu, to je si postal cel človek na duhu in telesu, moraš biti srečen in veseliti svojega življenja — ti in vsi tvoji bratje!

Osmo zapoved: Živi v časti.

Čast t. j. nihče naj ne stoji nad teboj in te zasmejuje: "Delavec, nevelni delavec, ubogi delavec!" Ne reci oam, ki so se režili od tvojega pota: "Leuili, ubogi leuili! Odpuščam vam, kar ste meni zakrivali. Poslani vam bratsko roko. Tudi vi živite v časti, po vašem delu!"

Deveta zapoved: Zamasi svojo uho pred popi.

Drevo spoznanja je drevo življenja. Popi, ki nič ne delajo in se vendar hočejo pitati, te odvračajo od drevesa spoznanja. "Ne uživaj tukaj, pravijo, temveč na onem svetu. Tukaj trpi, tam zgoraj boš plačan." Tako ti ponujajo jed za oči, da morejo resnično sami uživati. Ti pa spoznaj, da je pravica živeti obenem praviča "srečen biti", tukaj srečen biti.

Deseta zapoved: Ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe.

Samo tako se ti posreči odtegniti hlapčevstvu. Samo tako si resnično prost, kajti svoboda in enakost izhajata iz bratstva. Sovražstvo in nevedeljskost v zadržujeta, ljubicev zadržujeta. Posameznik si slab v

skrupnosti pa močan in krepak. Zatorej ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe in on bo zopet tebe ljubil kakor samega sebe.

Iz tega starega sestavka se vsakdo lahko marsikaj nauči in izvršuje.

Teh deset delavskih zapovedi je prinesla v to številki m. l. v slov. prevodu slov. soc. revija, "N. Z.", v Ljubljani. Njilova vsebina se nam je zdela toliko važna in interesantna, da smo se jo odločili priobčiti tudi v "Gl. Sv." za ameriške Slovence.

Iz medvedjega brloga.

Spisal H. S. Poslovenil K.

Moje največje veselje je, čitati pogovore, kakoršne prinašajo navadno razni časniki in ko sem nedavno zopet čital nekaj tak pogovorov, spomnil sem se nekoga razgovora med očetom in sinom, katera sta ob robu hoste hodeč, kramljala nekako takole:

"Kaj je pa to, papa?"

"To je premogokop, moj sin."

"Čegav pa je ta premogokop, papa?"

"Moj, sinko moj."

"Ali so vsi tisti nakopani kupi premoga tudi tvoji, papa?"

"Da, moj sin, to vse je moje," je rekel, pokazavši s prstom na veličanske premogokope, iz katerih se je valil črn oblak dima.

"Ah! Koliko časa si se pa mučil, predno si vse to nakopal? In, ali si res vse to sam učinil?"

"Ne, moj sin, to vse so za mene nakopali ljudje, katere vidiš tukaj okoli."

"Ali so ti ljudje tudi tvoji, papa?"

"Ne, dragi sinko, vaka neumnost; ti ljudje so prosti. Če bi bilo to, da bi človek poročeval ljudi, potem bi bili ti zadnji sužnji."

"Kaj pa je suženj, papa?"

"Suženj, ljubček moj, je človek, kateri mora skoz celo svoje življenje delati samo za hrano, obleko in stanovanje."

"In če suženj zbolji, kdo plača zdravnika in kdo preskrbi zdravlila, papa?"

"To se razume, da njegov gospodar, ker ne noče zgubiti svoje lasti."

"Zakaj pa se podajo pod takega gospodarja, oziroma, zakaj tako delajo, papa? Ali jim ugaja to suženjstvo?"

"O ne! Jaz mislim da ne, ali delati morajo, ali pa umreti."

"Ali so ti ljudje bogati, papa?"

"Nič kaj odveč, dragec moj."

"Ali imenujejo svojo kako lepo papa?"

"Jaz mislim, da ne, sin moj."

"Ali imenujejo svoje kako lepo hišo, obleko itd., in ali hodijo tudi oni, kakor mi na morsko obrežje, kadar je vroče, papa?"

"O ne! Tega oni ne preinorejo, ker morajo dan za dnem delati, če hočejo zaslužiti toliko, da se postone prežive. Borba za življenje, to jim je glavna skrb."

"Kaj pa je življenje, papa?"

"Življenje? Življenje je, kar jedo in nosijo."

"Ali ni to le navadna hrana in obleka, papa?"

"Jaz mislim, da je tako."

"Dobro, ali se pa oni kaj več od suženjev, papa?"

"Oh! Seve, da so, ti neumno delec. Oni so prosti; njim ni treba delati za mene, če nočejo; delo smejo pustiti, kadar jim drago."

"In, če pristijo delo pri tebi, papa, ne bo jim treba potem nikjer več delati?"

"O, to pr ne, delati bodo morali ravno tako, kakor poprej, seveda, le za kakega drugega."

"In ali bodo pri onem dobili kaj več, kakor življenje?"

"Ne, jaz mislim, da ne."

"Dobro, kako so potem boljši od suženjev?"

"Glasujejo — in torej so prosti ljudje."

"Ali smeš brez vzroka odpustiti enega ali drugega teh mož, kateri delajo sedaj za tebe, papa?"

"— Ja, seveda smem. Tu ni nobene razlike; jaz uslužbam lahko drugega moža, kadar hočem."

"Potem ti je vseeno, če so to tvoji sužnji ali pa ne, kaj ne, papa?"

"Da, jaz mislim, da je tako."

"In je torej sedaj boljše zanje, ko so na tak način prosti?"

"Ah, ne stavi mi vedno toliko neumnih vprašanj, dragi sinko."

"Is česa obstoji premog kop, papa?"

"Premog je okamenelo leštvu, najdeno pod površjem zemlje."

"Ali je premog lastnina onega,

ki ga nakoplje, papa?"

"Ne, sin moj, premog je moj."

"Zakaj pa je tvoj, če ga drugi nakopajo?"

"Zato, ker je zemlja, v kateri se nahaja, moja."

"Ali si tisti kos zemlje, s premogom vred, ti naredil, papa?"

"Ne, Bog je tako vsvaril."

"Ali pa je bila zemlja vsvarjena za tebe, papa?"

"Ne, jaz sem jo le kupil."

"Kupil? Od Boga?"

"Ne, od drugega moža."

"Ali jo je oni mož kupil od Boga?"

"Ne, to nikakor ne; on jo je tudi kupil — pa zopet od drugega moža — mislim."

"Ali jo je prvi mož, čegar lastnina je bila ta zemlja, kupil od Boga?"

"Ne, jaz mislim, da ne."

"Kako jo je potem on dobil? In kako to, da je zemlja ravno njemu pripadla in ne komu drugemu?"

"Ah, jaz ne vem, mislim, da si jo je kar sam prisvojil."

"Torej, če bi si jo tudi ti ljudje prisvojili, kako mora biti zemlja njihova?"

"Ah, sitnost! Nehaj že vendar enkrat s takimi neumnimi vprašanji."

"Če ne bi ti posedoval premogokope in premog, kako bi se, potem živel, papa?"

"Ah, jaz sam ne vem — delati bi moral."

"Ali bi kopal premog?"

"Vse mogoče."

"Kako bi ti tedaj ugajalo kopati premog samo za hrano in obleko, med tem, ko bi drugi ljudje imeli vsega v obilici?"

"To nikomur nič mar, kaj bi meni ugajalo in kaj ne; revni ljudje morejo delati, da se preživijo."

"Če bi sedajni tvoji delavci posedovali premogokope, bi potem tudi se za tebe delali, papa?"

"Najbrže — ne! Delali bi potem sami zase."

"Kaj pa oni mali dečki, naj tvoj blagoroval previdnost božjo, papa?"

"Jaz mislim, da bi morali biti zadovoljni."

"Zakaj pa, papa?"

"Zaradi tega, da imajo starše in stalno službo."

"Ali je stalno delo dobro za njih?"

"Seve, da je."

"Ali ni sreča to, da si je oni mož prisvojil prvi zemljo in da si jo potem ti od njega kupil?"

"Zakaj?"

"Če ne bi si jo on, morebiti bi si jo kdo drugi prisvojil prvi — posedoval kdo drugi zdaj in ti bi moral delati za njega samo za hrano in obleko. Ali ni tako?"

"Morebiti. Toda ti moraš biti hvaležen previdnosti božji, da ti je dala očeta, kateri te lahko vzdržuje brez dela."

"Dobro, papa, ali kdo so oni mali dečki, tam gori?"

"Zovejo se mali drobnarčki."

"Zakaj se jih pa tako nazivlja, papa?"

"Zato, ker drobijo velike grude premoga."

"Zakaj pa ti ne delaš, papa? Nihče bi ti ne zabranjeval kopati premog — ali bi?"

"Ne, jaz nočem, da bi bili drugi brez dela. Ako bi jaz delal, bi enega moža manj potreboval."

"Tak si torej ti, papa. Ali meniš, da bi bil on hud, če bi ti vozil njegovo samokolnico?"

"Ah, kaj še! Gospodje ne vozijo samokolnic."

"Kaj pa je gospod, papa?"

"Gospod? To je mož, kateri ne radi delati — vsi stan."

"Jaz sem pa mislil, da tukaj v tej deželi ni vsajega stani! Slišal sem nekoga moža, kateri je rekel, da smo vsi jednaki."

"Mož, kateri ti je to rekel — je socialista ali nekaj takega. Ali pa je bilo ob času volitev in je mislil s tem pridobiti glasove!"

"Čuj, papa! Moj učitelj je rekel, da smo vsi otroci božji. Ali je potem tudi on socialist ali celo socialista, ali je iz hotel lovit glasove?"

"Ah, ne, ne! Prav pa je, da se tako govori v cerkvah in v šolah."

"Dobro, so pa oni ljudje, kateri delajo, tudi otroci božji, kakor smo mi?"

"Se, sin moj, gotovo, da so."

"Papa? Spregovori zopet mali, koralavci na strani svojega očeta proti veličastnem posloju."

"No, kaj pa zopet?"

"Ali se še spominjaš Estih kock, katere si kupil nama z bratcem, a sem jih vse sam pograbil, oziroma

bratca prisilil, mi jih izročiti, za kar si me ti imenoval malega hudobneža in me, četudi le malo, pretepel?"

"Tako je, sin moj, se še spominjam."

"Dobro, ali pa misliš, da si storil prav?"

"Seveda, dragi moj; stariši imajo pravico kaznovati in podučevati svoje otroke, da se ne poprimejo slabih navad. One igrače sem kupil za vaju obo. In tvoj bratec imal sio pravico do njih, kakor ti," je odgovoril že doma med svojci, ko se je že solnce skrilo za zadnje vrhove.

"Dobro, papa — spregovori že zopet mali — če so tedaj ti ljudje istotako božji otroci, kakor mi, oziroma ti, in da jih primoraš kopat premog — katerega je Bog vsvaril — za tebe; ni to nekako isto, kar sem naredil jaz s svojim bratcem, ko sem pograbil tudi njegoy delež?"

"Ah, sitnost! Ne stavi mi več takih vprašanj."

"Samo še eno, papa?"

"No!"

"Ali ne misliš nikdar na to, da bi te morebiti sam Bog imel za malega — ali pa tudi za velikega, ker si večji kot jaz — hudobneža, in te kaznoval, ker si pograbil vse premogokope?"

"Ah, ne govori mi več. Denite tega otroka v posteljo. Navrvi me je že tr-u-d-n-e-g-a!"

Take vsakdanje resnične dogodbe naj vplivajo tudi na naše rojake, da bodo začeli svet v drugi luči spoznavati. Stopajte s ponosom v vrste socializmov in glasujte z njimi, ker s tem ne pomagate samo človeštvu v celce v pravičnem stremjenju, marveč predvsem sebi in svojim otrokom. Bolimo vstrajni in dobri socialisti!

Župnikov brat.

Župnik v K., sprehajajoč se nekoga dne, sreča na cesti svojega brata, okoličanskega kmeta, ter mu reče: "Dobro, da te vidim, brate. Imam s teboj govoriti nekaj važnega."

"Je že dobro," odgovori kmet. "Le govori, poslušam."

"Brat," reče župnik, med tem, ko obstane in pogleda čelo svoje ne gube, "pretečeno nedeljo si mi delal zopet nečast. Že zopet si se — in pokaže z roko, kakor bi nil.

"A, vsled tega!" zakliče kmet, koji je takoj razumel, zakaj se gre: "Da le drugega nič ni! Kapljice vina mi pa vendar ne bodo oporekale; zakaj bi se hudoval nad tem — prečastiti. Pogledj, človek mora vsaj nekoliko piti, v to ga prisili že sama žeja. Sicer pa to itak ni nič hudega, saj si ga sam tudi čez mero nalijes; več oni dan ..."

Če pa človek popolnoma ne opije, toliko razuma ima že."

"Tako!" meni župnik. "To ni bila nobena vinjenost v nedeljo zvečer in pozno v noč, ko se si z ene strani na drugo stran zaletaval in sicer tako močno, da ti je bila celo cesta preokca."

"Hi, hi," nasmeje se kmet. "Zibal pravis, da sem se! Česta preokca, meniš? — Sicer pa res je sam malo dvonim in o nasprotnem staviti ne maram, več. Pa razumi dobro, gospod brat, videl me ni nihče in to je glavna stvar!"

"Nihče videl?" ugovarja župnik. "Da bi ne bil nobeden človek na ulici, menis in to se celo zvečer, ko gredo ljudje iz gostilne dom?"

"V imenu božjem, no so me pa videli!" odvrne kmet. "Sicer pa kaj za to! Da me le spoznali niso!"

"Ne spoznali!" zakliče duhovni gospod in sklene roke. "Tehaj meniš, da sta Kretovc Lojze in Vmačosov Milta nesla tujega človeka v tvojo hišo?"

"A kaj pa? z blebeče kmet, spoznal ti je, spoznal sem! Da le jaz ne vem nič o tem."

"Brat!" reče sledujoč župnik dobohotno a resno: "Stran te bodi, zabil si se na živino. Tvoji volji, kadar jih ženeš k studencu, pijo tudi in sami vedo, kdaj jim je dovolj, ti pa lega ne veš!"

"Ha, ha," nasmeje se zopet kmet. "Bratoc, gospod župnik, kadar — bi, bi — kadar stojim jaz pri studencu in pijem vodo, tedaj vem nudi jaz, kdaj imam zaposti!"

Pozor!

Kdor nam pošlje pravčasno celo leto za 1. 1904) predplačnino, dobi kot nagrado postatno prosto, posovo: "Krajska poklenska konvencija" Naročnina za celo leto znaša samo 150 centov.

Upravništvo Glas Svobode.

Dogodba iz življenja, katera presega Tolstojev po "VSTAJENJE"

Zaradi ljubezni do Feodora blave, lepega ruskega kmetkega dekleta, je preživel tat grof Kazimov 50 let v prognanstvu v Sibiriji.

Naslednja resnična dogodba življenja v Fedorovi sobi, se ni mogel življenja grofa Kazimova, presega več brzdati. Začela sta se pripravati deloma dramatični del Tolstojevu biti s spetmi. Temu je sledil knjige "Vstajenje".

Drugi dan se dvoboj na odprtem Pred par meseci je izstopil izven mesta. Bila sta se s ekspresnega vlaka v Petrogradu abljami, ker pa sta bila oba enako star, sključen mož; ponižnega imočna in gibčna, si nista mogla zalostnega obraza. V njegovem spremstvu se je nahajal kot vodnik uki drugi mladi mož. Stopila sta na pripravljene sani in se odpeljala na dom grofov Kazimov. Stari mož, je bil grof Teodor Kazimov, kateri se je še le povrnil iz Sibirije, kamor je bil prognan pred 50. leti, obdolžen umora svojega najboljšega prijatelja, grofa Demetrija Dolgorukija.

Celih 50 let si je grof Kazimov prosil smrti v sibirski koloniji; prognan in proklet od svojih najboljših prijateljev in carja samega. Najbolj pa ga je bolelo to, da je tudi njegovo sorodništvo verjelo obdolžitvi in ga imelo takoj za najhujšega hudodeleca in ga zavrglo vsled tega za vselej.

Dolgih 50 let je poteklo predenj se je izkazalo in dognalo, da je bil grof Kazimov po nedolžnem obsojen umora svojega najboljšega prijatelja. Se le po preteku tega časa ga je car pomilostil in mu dovolil vrnitev v domovino.

Malo je življenjskih, kateri bi bili bolj, ali vsaj enako zanimivi, kakor življenje grofa Kazimova. Rečki so služali, v katerih bi človek toliko po nedolžnem pretrpel, kakor ta nesrečni ruski grof. Obupal je popolnoma, da bi se kedaj izkazala njegova nedolžnost; in kako veselje senaj, po strašnih mukah, da se je smel vrniti v domovino, očiščen zločina, katerega ni doprinesel.

Začetek te zarotne in resnične dogodbe nas popelje nazaj, v leto 1854., ko je grof Teodor Kazimov služil kot eden najboljših častnikov v carski vojski. Njegov reč je bil eden najbojatejših polkih velikašev in Teodor kot edini sin, dedič veličanskega posestva, katera so obsegala 500.000 akrov zemlje na različnih krajih ruske države. Kazimov je bil posejstvo rodovina Kazimov 13 palač, 18 jarkov in veliko število malih prebivališč, letnih his ter gotovine petstot milijonov rubljev (en rubelj ima tri krotke in 28 vinarjev avst.).

Ob istem času bil je Teodor star 25 let; 6 čeljev in 3 palece visok. eden najbolj priljubljenih mladeničev v carskem Petrogradu. Užival je življenje v pravec ponosne besede. Eni najboljših mladeničev visoke izobazbe in rodovine, mit je objubil, tako v zakon. Njegovi vsi častniki so delovali celo ta to, da za njegovo hitro do visokega vojaškega dostojanstva. Z eno besedo, grof Kazimov bil je eden najstrebnejših prihodovcev Petrograda.

Vse, kajor si zamore mlado možko svoj želji, je imel v obliki meri. A ne dolgo včas in začela ga je strašna bolela, ki je znal je življenje tudi v drugi hči.

Grof Dimitri Dolgoruki mu je bil eden najboljših prijateljev. Bil je stariši sin visoke, bogate rodovine in dedič veličanskega premoženja, katero je bilo onemu Kazimovskoraj enako. Skupaj sta se solala skupaj sta potovala okrog sveta, kar pa je bilo največ vredno, je bilo to, da sta bila oboja drugemu udana tako, da bi dala z vsledjen eden za drugega mladi življenje. Kakor hitro pa se je neka ženska — krasna Feodora Feblje, hči krasnega nadzornika klubov, v katerega sta spala oba — vrnila me nju, se je njuno prijateljstvo prevelo v najljubše sovrastvo.

Feodora Feblje je imela 10 let. Žuana je bila kot najlepša krasotica daleč znana, imela je eno, svoje pisane blečice, svoje največjih hudočelcev. Ne, a sta mu potegnila me iz nožev, prelomila in ga s kos pretrpela, da je bil ves krvav. Pri stopili drugi. Ti so mu, polovi celice, v desni strani glave izžigali drugo rano, pa do kraja ostrigil. Potem ga peljali okoli njegovega posestva, kjer ga med tem časom dva prostaka s korobači prepevala. Prepleni bilo polovico obleka do vršice, je bil grof Kazimov popolnoma obnemogel. Padel je na tla, kaj se od bolečin in roki svoje rane, da je nedolžen, in pomagal mu ni vse nič. Vzdig, niti so ga na odlebe noge in ga vlačili k sebi okrog, dolder se ni šel enkrat, skorj urtev zgrudil na tla. Dva dni so tem je bil na potu v prognanstvo — v Sibiriji. Malo pred svojo odhodom je se zvedel, da se je njegova zaročenka zročila z drugim, da ga Feodora Tebljeva prošla kot morilca grofa Dolgorukija.

Grof Kazimov je bil od tega časa, ko je Kazimov zasledil Dolgo-

ruki je bil od tega časa, ko je Kazimov zasledil Dolgo-

ruki je bil od tega časa, ko je Kazimov zasledil Dolgo-

ruki je bil od tega časa, ko je Kazimov zasledil Dolgo-

ruki je bil od tega časa, ko je Kazimov zasledil Dolgo-

ruki je bil od tega časa, ko je Kazimov zasledil Dolgo-

ruki je bil od tega časa, ko je Kazimov zasledil Dolgo-

ruki je bil od tega časa, ko je Kazimov zasledil Dolgo-

Socialistični Evangelij.

In Karol Marks je rekel:
"Ti hočeš osem ur delati, osem ur počivati in osem ur se hočeš zabavati in izobraževati."

In Lassalle je rekel:
"Delavci se združujejo v svojem kooperativnem delu in konsumu, nikdo naj ne živi na plečah proizvajalca in konsumenta, delavcu naj se izroči plod svojega truda."

In se reče Lassalle:
"Velike delavske kooperative so simbol in vzor bodoče človeške družbe."

In reče Fourier:
"Delavnica združuje tisoče in tisoče delavcev in vsi hočejo zajedno delati a tudi zajedno uživati plod svojega dela."

In se reče Fourier:
"Delavci polja in delavnice hočejo biti ena sama družina."

In reče Saint-Simon:
"Vsak oče hoče imeti kruha za svojo deca in sin ne bode zapuščen in starček ne odgnan od ljudi."

In reče Friderik Engels:
"Kraljestvo sreče in dobrostanja pride na svet, ne radi človeškega nasilja temveč radi prirodne spremembe."

In reče Liebknecht:
"Delavci se združujejo stanovsko, kakor je bila združena aristokracija in buržoazija."

In se reče Liebknecht:
"Razredi bodo izginili iz zemlje, samo en razred bo ostal bratsko združen."

In reče Wagner:
"Zlato je vzrok vsake socialne krivice, Zlato naj se vrže v dnu globoke vode Rina in iz sveta izgine mrinja, lopovščina, nasilje. Vsi ljudje bodo bratje."

In reče Jean Jaurès:
"Ne več orožja med narodi in ne več sovraštva med ljudi. Francoz je brat Nemcu in Italijan je brat Angležu in vsi ljudje so bratje med seboj."

In E. Deamicis reče:
"Držal sem na mojih plečah vojaško haljo iz stare dobe, danes pa jo izslečem, da govorim narodnim besede miru in socializma."

In Emile Zola reče:
"Resnica, Delo, Plodovitost!"

In Jezus iz Nazareta reče:
"En človek je sejal dobro seme v svojem polju: a ko so ljudje spali je prišel sovražnik in sejal . . . plevel. Ko je prišel plod seje pokazal najprve . . . plevel."

"Socialista"*) dokončuje:
"Socialisti! Bodite na vašem mestu, da roben sovražnik ne pride blizu, in ono dobro seme vam bode dalo dobre plodove za vas, vašo deca in za bodočnost."

*) Prinašamo iz Rdečega Praporca.

Bogastvo cerkve.

Dunajska "Arbeiterzeitung" piše:

Pred kratkem se je objavilo poročilo o premoženju katoliške cerkve v letu 1900. Podatki gredo do začetka tega stoletja nazaj. Pregled čez eno stoletje gospodarskega razvika cerkve mora pospešiti znanje njenega bistva.

"Ne nositi ne denarja, ne srebra, ne zlata v vašem pasu" — tako se glasijo besede, katere se je dal apostolom, ko so se razšli po svetu, naznajući nauke gospodove. Njih nasledniki, ki izvršujejo danes v cerkvi njih službo, so pozabili davno te besede spasiiteljeve. Velikanske dohodke, velikansko premoženje posednje danes cerkev. Katoliška cerkev v Avstriji je imela l. 1900. dohodkov čez 60.763.800 kron, nje no premoženje znaša 813.612.301 kron (813 milijonov, 612 tisoč 301 kron!). Ta velikanska svota denarja je tako velika kakor četrti del bruto-dohodkov vseh davkoplačevalcev.

Te številke dokazujejo tudi, da razume cerkev svoje premoženje jako dobro upravljati.

Dohodki cerkve so znašali leta 1830. okroglo 17 milijonov kron. 70 let pozneje so že narasli na skoraj 61 milj., torej za 263 odstotkov. V tem naraščanju ne najdemo nikakoršnega odmora. Avstrija je prenesla v tem stoletju razne usode, dobre in slabe čase, stala je ob robu propada, — a dohodki cerkve so vedno naraščali.

Seveda tudi njeni izdatki; ti so znašali leta 1830. šele 16 milj., l. 1900. pa že 36 milj. kron; narasli

so za 19 milj. torej za 124 proc. torej za 130 proc. manj kot dohodki. Vtem se kaže uravni talent služabnikov božjih: pomnožili so dohodke, naraščanje izdatkov pa omejili. Naravno, da položijo vsako leto nezmerne preostanke na stran. Preostanki dohodkov čez izdatke so znašali:

leta	kron.
1830.	868.970
1890.	24.151.428
1895.	23.070.510
1900.	25.242.445

Le leta 1900. si je prihranila cerkev nad 25 milj. kron. Nehote si stavi človek vprašanje, kako porabi cerkev te velikanske dohodke?

Pomnožitev dohodkov pa ni za vse dele cerkve enaka, temveč kažejo se pravi zanimive razlike. Od leta 1845. so narasli dohodki pristolnih cerkva za 381 proc., škofjskih menzani za 300 " kapitulih za 2192 " župnijskih za 153 " sinodalnih za 78 "

Bogastvo se nabira torej v krajih, v katerih se združuje tudi vladna in moč cerkve, kajti stolne cerkve, menze, kapiti so večinoma na sedežih škofij. Dohodki nižjih krajev cerkve, ki izvršujejo pravzaprav nalogo cerkve, so manj narasli.

Prehrigrače v gospodarskem položaju cerkve pa se spozna najbolje iz njene premoženjske uprave. Premoženje cerkve je naraslo od 114

milj. kron leta 1835. na 814 milj. leta 1900., torej za okroglo 700 milijonov. Seveda je bogatstvo tudi tukaj naraslo na krajih, kjer sedijo tisti duhovniki, ki ne delajo ničesar, kajti ti ljudje se drže menda besed sv. pisma: "Kdor ima, temu se bode dalo —". A značaj premoženja je postal tekom stoletja povsem drugačen. Privilegi, katere ima cerkev poleg veleposestva, še danes so posledice tega. Od celotnega premoženja je znašala vrednost v zemljišču naloženega premoženja:

leta	odstotkov
1845.	61.43
1865.	36.83
1875.	41.71
1880.	41.60
1890.	37.66
1895.	39.27
1900.	37.06

Tudi cerkev je napravila korak od naravnega v denarno gospodarstvo. Skoraj dve tretjini njenega premoženja so tvorili l. 1845. zemljišča. Potem padajo številke. Danes ima cerkev komaj eno tretjino svojega premoženja naloženo v zemljiščih. Ostanek — dve tretjini — obstoji iz obligacij, rent, akcij in vrednostnih papirjev. Za premoženjskega upravitelja cerkve je postal študij kurznege lista važnejši od študija molitvenika.

Vsled naraščanja njenih dohodkov, vsled nezmerne preostankov,

vsled prisiljenega sodelovanja njene premoženja v boju borz. — je postala cerkev veleno tudi v gospodarskem življenju. Ona ne vlada le duhovno potom svoje organizacije, temveč vpliva tudi potom svojih kapitalov na trg. Nezmerne kapitali v njenih rokah jo dela pa interesovano na obstoju današnje družbe, kakor posameznega kapitalista, in jo dela nezmožno, zastopati interese tlačnih in vbogih. "Ne nabirajte zaklade", — tako govori evangelij. A vse to je pozabljeno. Cerkev nabira zaklade in jih zna rabiti za povečanje svoje moči. A vsled tega je prisiljena, da se drži vedno bolj na strani vladujočih in državi. Medtem ko raste njena gospodarska sila, se pomajša naravno njena duševna nadvlada nad maso!

(Rdeči Prapor.)

Evropske "Zjedinjene države".

Videli se, da je Evropa skoro godna za zjedinenje. Srednji sloji v Evropi so zjedineni v znanstvu in v verovanju. Vsi so vzgojeni v lenih višjih šolah in vseučiliščih. Njihovo raznovrstno domoljublje je povsem drug drugemu podobno; v tem oziru so njihovi nazori v prednosti, v nasprotju novodobnih držav, kjer je patriotizem realističen. Evropejci postajajo bolj in bolj mednarodni. Sedanji Angleži

in Francozi so bolj enaki drug drugemu, kakor so bili njihovi očetje. Delavski shodi in zbori povspešujejo raznarodnje. Promet na železnih ovrirajo državne meje in delničarji tistih bi z radostjo pozdravili odpravo meja. Velike armade in brodogva postajajo vsim slojem neznesno težavne. Teološki dogmi so propadle med učnjaki in ravno tako so propadle že v serdnjih slojih; da, celo delavski krogi se jih drže le po vnanjih obredih in segah. Celu v Turčiji se pokazujejo znamenja prosvete. Naletel sem na emancipirane turške žene in poznani mlade Turke, kateri so pozitivisti, katerih misli o Evropi in svetovnih vprašanjih so tako razsvitljene, kakor najbolj naprednega Angleža. Vsi krogi v Evropi pa se strinjajo v tem, da je vojskovanje vrhunec človeške blaznosti.

Tako smo čitali v nekem angleškem magazinu in le malokdo bi mogel oporekati tem vrstam. Svet se pomika s hitrimi, velikanskimi koraki proti nemu cilju od katerega je iščal rimski klerikalizem z vsi silo že toliko stotin let nazaj.

Ta cilj pa je: prava bratavska ljubezen proti vsim ljudem in ustanovitve, da na tej zemlji srečo vsih ljudi!

Somišljeniki naročite in priporočite "GLAS SVOBODE"

Velikanska zlata polja v Sibiriji.

(Piše "N. Y. H.")

Največja zlata polja, kar jih je še kdaj svet videl ali o njih slišal, so okrog reke Amur v iztočni Sibiriji; tako piše eden največjih preiskovalcev rudokopov, E. B. McCowan, kateri se je po prepotovanju 12.000 milj po azijski Rusiji, nedavno vrnil od tam.

Rusi so, pravi Mr. McCowan, vzeli samo zadnje leto 20 milijonov za zlato, katero so nabavili le na površju zemlje, brez najmanjšega truda, kajti v zemljo sploh se niso pričeli kopati. Ruska dela v rudokopstvu so še daleč nazaj za ameriški.

Dolgo potovanje po Sibiriji je prepričalo McCowana, da je ta dežela ena najbogatejših na svetu; celo glede pridelovanja pšenice in koruze veliko bogatejša od Zdr. držav.

V par letih, pravi McCowan, bo Sibirija s svojim žitom zalagala vso Evropo. Ze sedaj posedujejo Rusi tamkaj velikanske farme, ruska vlada pa vabi še vedno pod velikimi pravici nove naseljence — evropske Ruse — v to veliko in bogato deželo.

Rusi se ne poznajo velikanski napredek ameriških strojev, a so hitri v posnemanju in jako izurjeni mnogo bolj od naših Yankeejev. In uredu se bo kdo nadjal, bo v Sibiriji Ameriki nastala jako nevarna tekmovalka za prednost v pridelovanju zrnja.

Dežela se hitro odpira, posebno odkar se je dala v javnost takozvana sibirska železnica, katera je za rusko državo velepomembna in na vhnecu vsake najboljše ameriške železnice. S tem je dokazano, kaj premore vse država, če lastuje sama tako velikanska podjetja, ki so drugače v rokah posameznikov prava nesreča za občni blagor in za življensko varnost ljudstva.

McCowan sam, se je vozil 4000 milj po tej železnici za samo \$39 Voz, v katerem se je vozil, pa je bil skoro boljše od pullmanovega spalnega vagona. Potniki so imeli jedilni voz, brivnico in različno drugo pripravo po najnovejšem kroju. Za naseljence stane vožnja 4000 milj samo \$9.

Večina ruskih nradnikov so eni najboljših na svetu, trdi nadalje McCowan. Oni niso nič drugega, kakor pri velikanskem stroju kolo, katero se suče vedno na eno stran — so torej neizmotljivi. Oni ne poznajo drugega, kakor samo postaviti svojih višjih in od teh postavljih ne odvrne nihče.

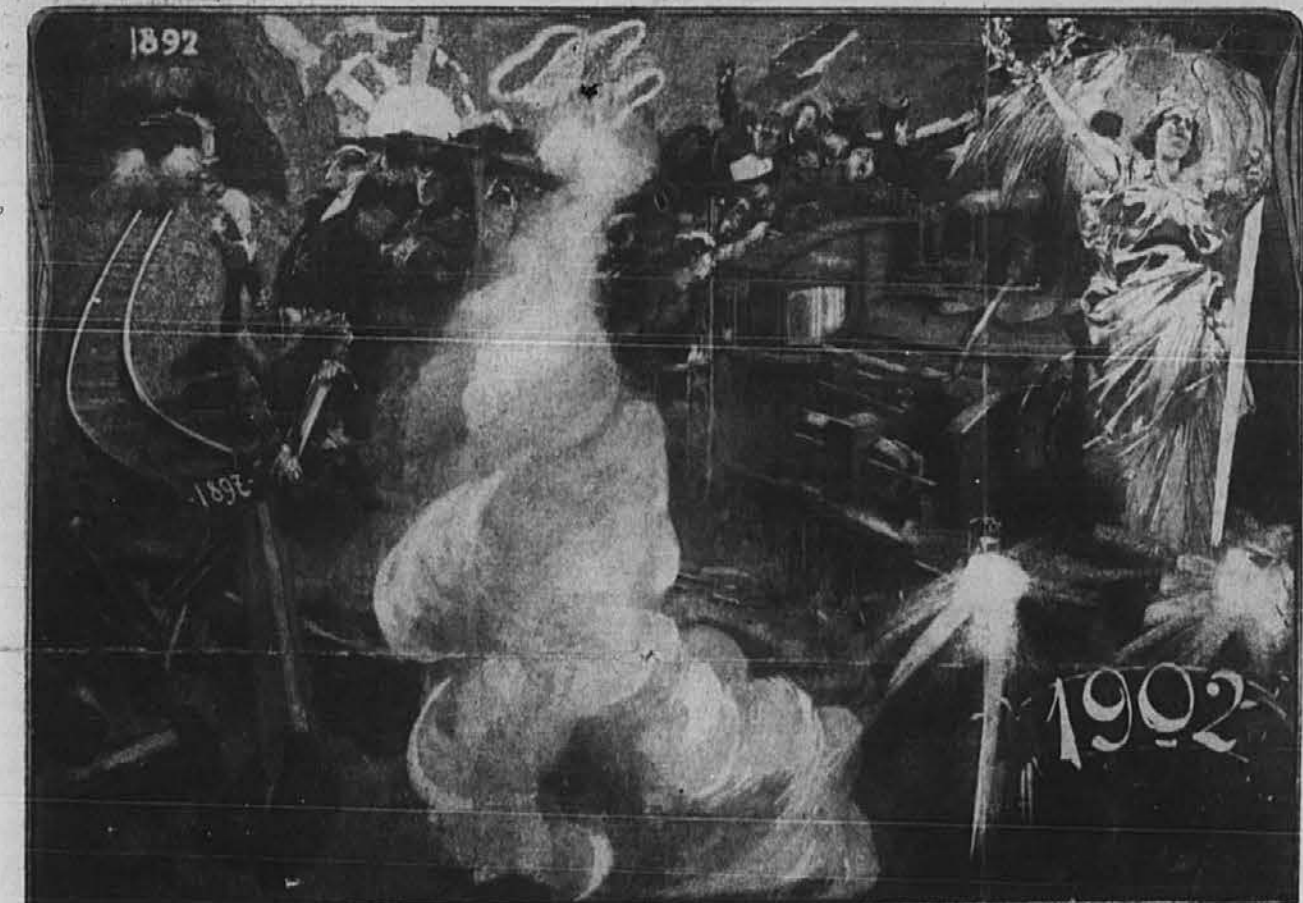
Mr. McCowan je dolgo nad tem računul, kako bi se dal čez Behringovo ožino napraviti most, kateri naj bi Sibirijo vezal s Alasko, a prečital se je, da je vse to nemogoče. Ti dve zemlji veže 35 angleških milj široka voda, vračunena pa sta tudi dva otoka, tako da pripade na vodo v istino le 20 milj. V tej morzi onizi pa dere voda 7 milj v uri in je tako silno globoka, da se ni še nikdar zmerila do dna.

Če bi se pa most tudi postavil in zvezal z železniškimi programi na to in ono stran, bila bi to samo velika zguba denarja in časa, ker prevajanje bi se zamoglo vršiti le po par mesecih v letu.

Vladivostok, eno prvih središč ruske trgovine v Sibiriji, leži še 125 milj bolj zapadno od Seattle, Wash. in 3000 milj južneje od Behring ožine, ter ima jako milo podnebje za pridelovanje pšenice.

Oh jednom s Sibirijo je McCowan prepotoval tudi Alasko in pregledal razne rudokope ter odločno trdi, da treba ljudem povedati, naj nkar ne kupujejo posestva v Cape Nome, kjer so ista že popolnoma izrabljena. Za časa njegovega bivanja v Alaski se je na novo osnovalo nad dvajset inkorporiranih zadrug, katerih samo dve imati nad 15 milijonov dolarjev kapitala, a vseh 20 kompanij ne bo nakopalo zlata niti za \$100 vrednosti. Leta 1890. in 1900. se je nakopalo zlata v vrednosti nekaj nad 2 milijona, a kar 10 milijonov dolarjev se je vtaknilo v razne priprave. Torej z velikansko zgubo se je poslovalo skozi dve leti in kar nič se ni čuditi temu, da zadrugniki tako marljivo prodajajo svoje delnice raznim sredočlovecem, da tako vsaj deloma pridobe nazaj, kar so izgubili v nevarni spekulaciji.

Socialni klub v Clevelandu ima svoje redne seje vsak petak ob 8. uri zvečer na Clifton Sr 18.

Leto 1892.

V današnji številki prinašamo alegorično sliko naših bratov, avstrijskih železničarjev, v boju proti kapitalizmu.

Avstrijski železničarji niso imeli lo leta 1892 svoje organizacije, vsel česar se bil počel res beseden in žalosten. Nizke plače in večurno naporno delo, so bile vsakdanje prikazni mej avstrijskimi železničarji. Umrljivost vsled slabe hrane in mnogokrat 20—24 urnega dela, je praznovala pravcate 9 g je med njimi. Nesreče na železnih so se množile, dobiček posrednikom železnice je pa rasel. Tako je bilo do leta 1892!

V letu 1892 je pet zavednih železničarjev ustanovilo strokovno organizacijo. V jeseni so pričeli izdajati neimšči strokovni list "Der Eisenbahner". Leta 1893. so zagledali beli dan strokovni listi v slovenskem, českem in polskem jeziku.

Železničarji, uvidevši, da so to edini listi, ki se bore za njihovo korist, so pričeli vstopati v ogromnem številu v organizacijo. Leta 1897. je bilo že 30 tisoč železničarjev organizovanih. K temu je pripomogel mnogo tudi kongres železničarjev na Dunaju, kjer se je začrtala organizaciji pot, po kateri ji je hoditi, ako se hoče železničarje osvoboditi modernega suženjstva in hlapčevstva.

Ta raztoča moč železniskih suženjev v Avstriji pa ni bila vseč posestnikom železnice, njihovim podrepnikom in vladni. Predstojaka slika nam kaže, kako prihaja v le-

tu 1892, mlada organizacija iz teme na beli dan. Kako s strahom se ozirajo združeni mračnjaki, kapitalisti in nazadnjaki proti napredujoči organizaciji. Vladni hlapci se trudijo, da bi spodbili temelj organizacije.

Badeni, minister notranjih del, verni oproda avstrijskih kapitalistov, je leta 1897. v družbi z železniškim ministrom Gutenbergom, razpustil železniško organizacijo. Kakor lovski psi, ki gonijo divjo zverjad pred seboj, so policijski komisarji v družbi policistov in orožnikov obstopili necega jutra vsa perle-hiše, kjer so stanovali funkcionarji železniške organizacije, porabali jim denar in knjige ter odsli.

To je bilo veselja v Izraelu. Železniške organizacije ni več, so si drugi dan šenetal kapitalisti drug drugemu na uho. A kako so se varali!

Se isti dan so se na Dunaju zbrali zastopniki železniške organizacije ter takoj ustanovili svobodno železniško organizacijo brez pravil. Leto dni ni hotelo ministerstvo potrditi novega društva. A po hudem boju videvši, da moč organizacije vzlic vsem oviram raste, je ministerstvo, po preteku enega leta, dovolilo postavno organizacijo.

Leta 1902 so obdržavali železničarji svoj drugi železniški kongres na Dunaju. Organizacija šteje sedaj okoli 50 tisoč članov. Na sliki je markantno začrtana, kako kliče kapitalistična svojat ga pomnoži svoje vladne hlapce, na njihovih obrazih pa čitaš poteze strahu. Obratno pa prvi strojevodja, trdo držeč strojni regulator v roci, naprej — v svobodo, bratstvo in enakost.

Papež—reven jetnik.

Kakor znano, se je pomnožil cerkveno premoženje na Filipinih, kjer so kutarji domačinom vkradeno zemljišča prodali Amerikancem, za \$7.250.000. Res, lepo darilce revežu v Vatikanu! Pa to še ni vse. "Tribuna" poroča, da se je vatiškansko premoženje nepričakovano pomnožilo za neizmerno svote. Ze delj časa so izginjemale večje svote denarja pod papežem Leonom. Ves trud, da bi se prišlo temu na sled, je bil zaman.

Zadnji teden se je pripeljal pred Vatikan prefekt propagande, kardinal Gotti, v spremstvu prejšnjega papeževega tajnika, Marzolinija. Istopil je hitro in privlekel s kočije neko težko culo. Skupaj pri tekli posli so sicer poudili svojo pomoč, toda Gotti je to odklonil in sam, z Marzolinijevo pomočjo, vlek dotično stvar v papeževe prostore. Bila sta takoj-puščena pred papeža, pri katerem sta ostala dve uri. Vse je bilo radovedno, kaj je vzrok temu obisku. Pripovedovali so si razne govornice. Kmalu potem je bilo razglašeno, da se je v dotični culi nahajalo 45 milijonov frankov (\$9.000.000) v bankovcih.

Ko je kardinal Gotti stopil pred papeža, padel je pred njim na kolena in, kazaje na culo, je rekel: "Vaša Svetost, umrlj papež Leo mi je fik pred svojo smrtjo zaupal ta denar, katerega sem Vaši Svetosti tu prinesel. Rekel je, naj vzamem denar in ga po svoji volji porabim, v slučaju, da bi bil jaz njegov namestnik; v nasprotnem slučaju pa naj po preteku šterih mesecev izročim denar novemu papežu. Ta obrok je pravkar po-

tekel. Izročam Vam torej denar v navzočnosti Marzolinija, edinega zaupnika v tej zadevi."

"Tribuna" naznanja nadalje, da je neki tehnik, ki je prav tečaj v prostorih, katere je rabil Leo, popravil električni tok, zadel na neko vodlino v zidu, v kateri je našel \$9.250.000 frankov (\$1.850.000) Rimskokatoliške ovčice, d'harce vkup, v Vatikanu jih rabijo!

Vzlic vsem napadom in raznim olepševalnim pripovedkam iz strani vatiškanskih krogov, avstrija "Tribuna" pri svojem poročilu glede najdenih milijonov. Casopis pravi tudi, da se je v spalni sobi umrlega papeža našel prstan, katerega je prejel Leo od turškega sultana kot jubilejsko darilo v vrednosti \$240.000. Da, da, tudi mohamedanski denar, je dobro došel "sv. Očetu", no, in Krže židovskega tudi ne odreka — vse v večjo čast božjo!

Dober svet.

Gospod (v pisarni življenske zavarovalnice): "Tuka je policia in pobotnica zadnje prepuje mojega strica, profesorja Burklarja. Prosim, blagovolite mi izplačati svoto, za katero je bil zavarovan, kajti on je — mrtev."

Ravnatelj (med pregledovanjem predloženih pisem): "Ali tu manjka mrtvaški list!"

Gospod: "Tega, žal ne morem prnesti, kajti moj stric je padel, na nekem preiskovalnem potovanju v Afriki, ljudozrcem v roke in ti so ga pojedli."

Ravnatelj: "Potem obhalujem, brez mrtvaškega lista Vam ne morem izplačati nič. Dam Vam pa ta svet: potujite v Afriko in pustite si mrtvaški list dati od divjakov, kateri so Vašega stric, požrli."

"Glas Svobode"

Prvi svobodni list za slovenski narod v Ameriki. Izdajatelj in urednik: MARTIN V. KONDA FRANK M. MEDICA

"Glas Svobode" izide vsaki teden v velja za Ameriko: za celo leto --- \$1.50 za pol leta --- 75c. ZA EVROPO; za celo leto --- kron 10 za pol leta --- kron 5 Posamezni list po 5 centov.

"Glas Svobode"

[THE VOICE OF LIBERTY] is the only union labor paper in America; edited & published every Friday in the Slovenic language by M. V. KONDA, & F. M. MEDICA.

"Entered July 2, 1903, at Chicago, Ill., as second-class matter, under Act of Congress of March 3, 1879"

Subscription \$1.50 per year

Advertisements on agreement.

Naslov za dopise in pošiljatve je sledeči:

"GLAS SVOBODE" 563 Throop St. Pilsen Sta. Chicago, Ill.

DOPISI.

Iz Elyrie, Colorado.

Nič vselega nimam poročati e. študentem vrlega lista "Gl. Sv." Zalostno je res, kar vse moramo doživeti v Ameriki. Tukajšnji štrajki imajo le slabe posledice, dobrega ničesar. Komaj se je ustavilo delo, že so šli nekateri s kebat; tudi nekaj naših rojakov je bilo med njimi takoj od začetka. Seve, večinoma so bili Grki, katere je prignala družba iz različnih krajev v naše tavnice. Slovenci smo bili iz različnih ozirov preseljeni od Hrvatov, kateri so hodili okrog nas, kakor kakki oznanjevalci nove vere. Obetali so nam hribe in doline, zarres, lepe so bile njihove obljube, ali še večje je bilo slepilstvo. Slikali so nam zlate čase, ali ti se nikakor nočejo pojaviti od nikjer. Zaman vse pričakovanje. Uradniki W. F. of M. nam so sicer obetali podporo ob času štrajka, toda danes nas tolažijo le s tem, da je drugod obilo dela, naj premenimo svoje bivališče za dobro štrajka itd. Istina, dela je dovolj, a delo je različno in še to slabo plačano; prav zares tako, da ima le nalogo dušo v telesu držati. Le oni si zamore pomagati do kacega poboljšanja v takem slučaju, ki je vsaj deloma zmogen angleščine, vsak drugi je pa na milost in nemilost prodan razničar, ki ga tišče k tlom, kakor far svojega dušnega reveža. Po preteku štirih mesecev je šlo na delo kakih 40 mož. To so storili radi tega, ker je proti njim izjavila neka vplivna oseba ujam, da je to sedaj dovoljeno, četudi se ni zadeva docela poravnana. Slabo se našteteli. Nekaj dni pozneje so bili, vračujoči se z dela domov, napadeni in dobitno pretepeni od družih unijskih delavcev. Rabili so za to napad smrtonosno orožje in kamenje. Še le po posredovanju policije se je zamogel napraviti zoper red. Bilo je tudi precejšnje število oseb aretiranih. To je pravcata bedarija voditeljev unije. Oni so zato tu, da so vsem enako pravilni in da premislijo dvakrat prej, sredenji enkrat kaj izgovore. S takim ravnanjem škodujemo vendar sebi najbolj. Predvsem, za vseljenaka pravica, ako hočemo vspevati v boju proti kapitalizmu in za naš obstanek, ne pa, da se bodo nastavljali samo Švedi in Irce, nas pa preziralo. Narod slovenski mora imeti tudi svoje, tudi on mora živeti. V Grand Smelter dela okrog 40 mož Ircey in Švedov, Kranjci pa stradajo na cesti. Hm, poletje se že lahko pretrpi, ali zimo! Brez dela spati pod milim nebom v koloradskih hribih, to bržkone nikomur posebno ne diši; ako pa to našim sosedom, Ribničanom, ugaja — pristo jim; sicer bi pa lahko vprašali, kdo je šel prvi s kebat. Dična salonarja v Globevillu se gotovo nista malo prizadevala, da bi napravila iz neke srede kar največ skehov. Borderjev dovolji! Čudno, da vidijo nekateri samo teh ar

mož, ki so šli se le sedaj za kruhom, ne pa onih, ki s kebajo že nekaj mesecev. Kot prepričan unijski delavec, priznavam popolnoma koristi in drugo unije W. F. of M., toda uradniki-voditelji niso kos svoji nalogi; trebalo bi korenite preureitbe in faka mora prej ali slej priti, ako hočemo biti sebi in drugim pravilni. Vsaka šola nekaj stane, pravi slovenski pregovor. Svaka sila . . . itd. Vsak naj si misli, da še nihče ni prišel z glavo skozi zid in tudi tu v tem slučaju, ne bo tega mogoče. K sklepu svojega skromnega dopisa, pozdravljam vse rojake šrom Združenih držav, vrlenu listu "Gl. Sv." pa želim mnogo uspeha in obilo dobrih predplačnikov. Rojaki, čitajte "Gl. Sv."

Svobodni pravicoljub.
Opom. ured.: Četudi se ne strinjamo popolnoma z vsebino dopisa, priobčili smo ga v zvezi temu radovaljno v polnem obsegu, ker poznamo sodr. dopisnika osebno kot vrlega moža, ki je že delj časa na štrajku. D. bi se skoraj poravnal v znano izkoriščenega proletarstva!

MLADA ČIKAGO.

Lepi jesenski dnevi koncem meseca oktobra, vplivali so zelo na mojo notranjost in sklenil sem, vsaj za pol dneva zapustiti veliko in zakajeno Chicago ter popeljati se proti južni strani, kjer leži lepo, čisto mesto ob velikem jezeru, pod imenom Mlada Chicago.

Rečeno storjeno. Lepega, priodanskega dneva, odpravil sem se z največjim veseljem, v nadi nasrkatih se svežega zraka in videti morebiti še kacega poznanca, ali rojaka, proti imenovanemu mestu in evo vam najlepše zabave.

Za dobro uro vožnje, že sem stopal po zaželenem ntestu. Ah, kakla krasota narave. Ves zapeljaven v svoje misli, sem korakal ob velikem jezeru, na katerem mi je pogled tako očarajoče zastajal. V tej, zame nenavadni krasoti, pozabil sem na samega sebe, pozabil na vse občutke vsakdanje teške borbe za kruh. Prešla je ura za uro in skoraj se je začelo večeriti, ko sem se še le zavedel, da nisem še poznanca, niti rojaka videl. Oglasal se mi je že železice, mučila me ježa. — Zapustil sem vso to krasoto, pa hajd na desno, proti 95. ulici, v svesti si, da najdem, ko bi mignil, tolažbe in krepčila.

Nisem se varal. Kakih sto korakov in že stojim pred pritličnem salonu, s pristno slovenskim napisom nad vrati, ki se glasi nekako tako, kakor, kadar čuješ Kranjca se prav nakratko "priduši" . . . Brez pomisleka vstopim in s kratkim "hallo", pozdravim ženo, ki je stala za "baro". Naročim si čašo pive, pogledam naokrog pa vse tiho, nekam žalostno tiho povsod. "No, gospa, kaj ste sami? kje je pa gospod . . .?" (moral sem se tukaj na kratko pridušiti, ker, kakor rečeno, s priduševanjem se ime neje dotičnega "visokega gospoda" ime), vprašam.

Pogledala me je ogovorjena gospa z nekako kislim, a ob čim hujšim pogledom, rekoča: "Kaj niste Vi katoličan? Ali ne veste, da imamo danes pri naših mladočikih kakih salonarjev, zaradi gospoda Kranjkiga?" "Oprostite gospa, hitim opraviti, nisem domač, ne bivam tu v Mladi Čikagi; katoličan sem pa tudi jaz, pa še kakšno, poglejte sem." (Tu potegnem iz žepa okto-brsko številko "Amerikanskega Slovenca" ali krščenega "Amerikinezarja", ki sem jo imel slučajno pri sebi in ji jo pokazem.) "Oj, Matiče, ko bi ti videl, kako se je ženič veselja razjasnilo obličje, zagledavši omenjeni list. Še tebi bi stree veselja poskakovalo."

"Kako vam je ime? Kaj bjdete se-pili? Od kod ste pa prišli? Kaj bi radi? Bi morebiti tudi dela dobili?" "Vse je hotela ženi nankrat vedeti od mene, ker sem pa le na kratko z "no" odgovarjal, vpraša me konečno, ako želim morebiti prisostvovati seji, katera se ima pravkar otvoriti."

To pa to, sem si mislil v duhu. Pritožil sem se torej gospe, čes, da mi je dolgočasno samemu, brez prijatelja v tujem mestu in v takovski-dotično st. "Am. SU" zopet z žep, poprosil sem jo, naj me upelje v družbo zborovalcev. Bila je takoj z veseljem pripravljena. Sledil om ji brž korakov v ozadje salona. Vrat. se odpro in vstopila sva. Oč zborovalcev so

se obrnile takoj na name, motrile me z začudenimi in srepmi pogledi ter slednjič vprašaje obstale na moji voditelji.

Kratko pojasnilo žene. Še enkrat privlečem "Amerikinezarja" na dan, pokažem ga družbi in upeljan sem bil. Sedež za mene je bil takoj na mestu.

Po kratkem presledku in brez vsakih komplikacij, vstane izza črnopregrnjene mize, mali, občudovanja vrednega vedenja, možiček, ki se mu je čitalo raz obraza, da je strastni ljubitelj Trinerjevega grenkega vina, katero je vobče pripoznano kot najbolje zdravilo na duši in telesu, položi na mizo svojo črno ročico in z milim glasom naznani odprtje mitenge, ali seje kot sklicatelj iste. Pozdravil pa je navzročne nekako tako-le:

"Preljubi bratje katoliški! Klm, klm, klm . . . Sklical sem današnje sejo, da se posvetujemo in sklenemo, kako in kaj nam je storiti sedaj, ko smo dobili gospoda "pastirja" v svojo sredo. Znano vam je, dragi božji volki, koliko sem se mučil, predno smo dobili v Mlado Čikago prečastitega gospoda, dušnega in telesnega kozlarja vseh kozlov. In ne zabite rojaki v Kristusu, da je došli naš pastir rojak naš in tudi "Kranjc". Prepričan sem "danes", hvala bogovom, da se nam je vse to dobro izteklo, kar mora tudi vas čez vse veseliti. Znano vam je tudi, predragi katoliški kostruni, da sem pisal v vse nam preljubljene katoliške liste, posebno pa v našega prezasluženega Amerikinezarja, katerega je pravkar pokazal naš novi prijatelj in sodrug (o jej!) tam le (tu je pokazal na mene), o tem veznamenitem dogodku. Končam! Prosim pa, naj še kdo drugi izjavi svoje mnenje."

Bilo je par minut vse tiho, le hreščanje probujenih možakarjev se je slišalo. Slednjič se vzdigne neki plčati mož, sedeč tik predlagodnega gospoda predgovornika, nekoliko večji in povsem druge vnanjosti, kar mi je bilo v dokaz, da se nisem motil že v prejšnji sodbi, da je gentlemanu najljubša žival — maček

Pozdravil je navzroč z istimi besedami, kakor njegov herold, potem pa začel žagati in mlatiti svoje talente približno sledeče:

"Moje misli so take — — — in tudi predlagam, da je naša najprva dolžnost prirediti katoliški veselico, na kateri naj se po katoliško pije, pleše in pobija, kar bo ostalo prijače, pa kupino ni bratje salonarji, po najvišji tržni ceni nazaj. Seveda moram še pripomniti, da mora biti ta veselica samo za nas in naše katoliške fante, vse druge pa vrzemo na cesto."

Velikansko navdušenje je sledilo tem besedam. Polpiram predlog, polpiram, polpiram so kričali vsi vprek. Čelo tam na kraju mize, se je predramil neki zamišljen in smršen možiček s kratkim imenom, katerega si pa nizez zapomnil. Z gromkim glasom je prepil vse druge kričače zahtevajoč besede. Končno se je šunder vendar le polegel. Začelverco so pogledavali vsi po možu, ki se je kar na kratko postavil krepko na noge.

"Govori brate, govori," klicali so mu vsi božji volički nasproti in res, začel je:

"Bratje salonarji! (Oho, sem si mislil, ta bo pa bolj lud!). Vsi, kar se je danes tukaj govorilo in predlagalo, je dobro, toda postaviti moramo še krono današnjemu zborovanju in to s tem, da izvolimo gospodarja tega salona, brata . . . (tu se je govornik prav počeno, a le na kratko pridušil) za našega častnega zapisnikarja, z nalogo, da napise vse točke o tem znamenitem zborovanju na en lep papir in pošlje za to pot samo vrlenu katoliškemu listu, ki mu rečemo "Nova Kržehovina". Kržehovino pa zato, da bi se nihče ne motil in mislil morebiti na oejisko "Domovino" in ne na ono "prečastito" v Clevelandju. (Pametno, pametno, to pa to — se je slišalo več glasov.) Kar se pa tiče katoliške veselice in povzdig svetega katoličanstva med nami farakim kostruni in petolizci v Mladi Čikagi, predlagam vam, po starodominikim doktor zindrovskim sistem duhu razsvetljenim jurčevičom — mojim bratom, v urinobesne občravanje, sledeče reslucije:

"Ty ne dajmo nikomur pijače, kadar nam ne primese od našega prevzvišenega pastirja kramarje. Kranjca, potrdilo, da spada k nam. — Zaper om pa, katere mi že poznamo, da so prebrisani brezverci in oni, ki se hočejo iz družih krajev vriniti v našo sredo, predlagam, da zložimo mi potrebno svoto denarja v roke našega "Prečastitega" in damo, tam na 79. ulici, napraviti velik plod (fenc) in izvolimo dva trda katoliška moža, ki bosta stala po dnevi in po noči na straži in pustila v mesto le katoliške može, vse druge pa odvrnila." Zadosti sem imel. Nisem čakal, bo li ta predlog sprejet, ali ne. Izmuzal sem se pri zadnjih vratih na prosto — meni toli potreben sveži zrak — in izginil v temni noči. Ahasver.

Novoletni obrisi.
Na nebesnem oboku vlada v vsi svoji krasoti — solnce — bodočnost. Da bodočnost, v njo stavimo vse upe, vse nade.

Vse človeško življenje je razburkano morje; posamezna človeška bitja so njega valovi, ki se zaglanjajo v drug drugzega ter bojujejo boj z upanjem na zmago — v bodočnosti. Vse se vojskuje, Slovani tudi, Slovenec!

Ubogi Slovenec! Proti kolikim sovražnikom se imaš bojevati. Odbijati moraš napade zunanjih, deloma očitnih sovražnikov, ki ti hočejo vzeti deželo, narodnost, jezik — te popolnoma potujčiti. Kljubovati moraš tudi raznim nakanom svojih skritih zajedavcev, črnih krokarcjev, da te ne oskubijo in zaslužijo do moga.

Kateri sovražnik ti je bolj nevaren? Prvi ti je poznan, z odprtim vizirjem te naooda; lahko se ga ubraniš torej, le sloge ti je treba. Sloga jač, nesloga tlači, pravi veliki pregovor. Drži se ga, ako nočeš biti vzlic svojemu odporu poražen. Le svobodni narod, se zamore razvijati tako, da podeli slednjič vsem enako pravo, šole in drugo. Le svoboda in za vse brezplačno odprta šola, zamoreta izgojiti narod v socialnem duhu in mu dati socialno preosnovno, na podlagi splošne enakopravnosti.

Veliko hujšega sovražnika imaš pa v onem, ki se ti skriva pod krinko hinavske dobrohotnosti. Črna kuta ni stegnula še nikdar roke v dobro ljudstva, pač pa je doprinesla že neizmernega zla. Tisoče in tisoče nedolžnih žrtev kliče na maščevanje. Celu svojim ljudem ni prizanašala črna kuta, kako tudi. Ona je delovala vedno na to, da ostane ljudstvo nevedno, belasto, hlapčevsko v večjo čast in računsko življenje kutarije. Giordano Bruno, višji rimskokatoliški duhovnik (kanovník) je bil samo zato zvržen v ječo v Rimu, ker je učil, da je zemlja okrogla, da se suče okoli svoje osi in okrog solca, kar ve danes že vsako otroče. Sedem dolgih let je trpel učeni duhovnik v ječi in bil potem na povelje inkvizicije na Campo de Fiori sezgan, ker ni hotel predklicati svojih izjavajni, temeljujočih na resnici. To se je zgodilo 17. februarja 1. 1600. Ta zajedavec se torej zajeda v tvojo sredo, živi od tebe, tvojih žuljev; živi v vseh ozirih bolje kot ti; ker te dan za dnemvot izsesava in ponemunjuje. Keduš se mu bodiš vendar upri! Ne čakaj, da se ti ta pošljeni zajedavec zaglubi v mozeg, izsesa najboljšo moč, te uniči na duši in telesu. Odprj pred tem časom oč, poglej naokoli in spoznal boš, iz katere strani prihaja pravzaprav vsa tvoja nesreča. Zgubljeni je sicer preteklost, čas bozi ne povrne se več, toda ostane ti upanje v boljšo prihodnost, upanje na lepšo bodočnost, a i za to se moraš potegovati z vsemi svojimi močmi in z arelo vladnostjo, drugače je zaman vsake trud.

Da, ta sovražnik ti je najbolj nevaren, pravi volk v ovčji koži. Koga se je treba bolj bati kot ravno hinavca. Z lenimi besedami, na vidlez vsaj dostojnim obnašanjem, te preslepi in pregovori tako, da postaneš v vsem z vsem njegov suženj. Kar ti on pove, verjameš; zampas mu vse svoje, deuar, hišo, da celo ženo. Pridle pa čas, ko te ta prebrisana zvita buča opehara za denar, hišo; ti izpridi ali celo zapelje tvojo ženo, katera je vendar po naravnom in svetem zakonu tvoja, samo tvoja družica v življenju. To je njegova zmaga in ti si pobit voražen do črk. Navadno pride prepričano do spoznanja, kako nespartemno je bilo tvoje verstvo v fanta in da si s tem očitno nasprotoval Kristovim naukom. Neče, vilno je slučajev, ko so se najbolji prejšnji črne kute, prelevili v naših sve sovražnike iste, postali so prosti. Naravno tako, katera ni teta, ne bom večno poljuboval, etično oni, ki se hočejo iz družih

(Dalje na 5. strani.)

Zanesljivi fotograf

391-393 Blue Island Ave. cor 14th Pl.

20letna skušnja v izdelovanju NAJBOLJŠIH, NAJLEPŠIH, NAJFINEJŠIH in NAJMOJNEJŠIH

Fotografij.

Zenitvanjske slike posebnost.

Nizke cene. Hitra in uljudna postrežba.

Delo jamceno in skrbno izgotovljeno.

Tvrdba ustanovljena 1883. TELEFON ST. 287

Slovenec, zahajajte tje, kjer se vam v vseh ozirih točno in uljudno postreže.

POZOR SLOVENC!

Spodaj podpisana naznanjava p. n. občinstvu da sva na 129 S. Genesee St. Waukegan, Ill., odprla veliko novo prodajalnico, preskrbljeno z različno, mnogostevilno robo. Imava v zalogi raznovrstno moško obleko, klobuke, spodnjo obleko, čevlje, rokavice, nogavice, srajce, ovratnike, zapestnjake, "Overalls" in "Jumpers", ter vse vrste obleke, spadajoče v to stroko. Z VELETOVANJEM KOŠICEK in STEFANIC 129 South Genesee Str. Waukegan, Illinois.

SLIKA PREDSTAVLJA uro za dame.

Pokrovi so pretegnjeni z zlatom! Gold filed, jamceni za 20 let. Kolesovje na razpolago Elgin ali Waltham. Zdaj samo \$12.50

Mož, osreči svojo ženo in kupi uro za božično darilce.

Jacob Stonich 89 E. Madison St. Chicago, Ill.

Dr. M. A. Weisskopf

885 Ashland Ave. Telefon Canal 476

Uradne ure: do 9. zjutraj od 1. do 3. od 3.-6. popoldne. Urad 631 Center Ave: od 10-12 popoldne in od 2-4 popoldne. Telefon 157 Canal.

DR. WEISSKOPF je Čeh, in odličan zdravnik, obiskujte torej Slovani v svojo korist.

OBVEŠTILO!

Podpisani si uojam naznanjati p. n. občinstvu, da sem prevzel "Saloon" rojaka Jak. Martinčiča v Summit, Ill. Moje načelo je in bode vselej sprojemati rojake najuljudnejše, vsled česar upam, da se bode tudi meni izkazovala tista naklonjenost, kakor mojemu predniku. Posetnike prijatelje in e. rojake v obče zagotavljam, da bodo vsak čas postreženi točno z javstnimi smodkami, svežo pivo, raznimi likerji, "Portvini", Trinerjevimi vinom itd. Za zabavo novodobno kugljišče. Rojaki znanci, prijatelj obiskujte me v prostih urah, vživali bodejo vsaj čisti zrak. Na zdari! o. o. FRANK KOENIG, o. o. Summit, Ill.

Nazdar rojaki!

Slovenom in drugim bratom Slovonom priporočam svoj lep objejeni "SALOON".

Točim vedno sveže pivo in pristno drugo pijače. Raznovrstne fine smodke na razpolago.

Potniki dobe pri meni čedna prenočišča in dobro postrežbo.

Za obilen poset se priponča MARTIN POTOKAR, 564 S. Centre Ave. Chicago, Ill. Telefon štov. 1721 Morgan.

Rojaki, ne pozabite starega prostora, John Košička.

(Dalje iz 4. strani.)

krat me mora srečati pamet.

Res čudni ljudje so nekateri. Prepričani so, da nimajo od črne kute družega kot prazno godlo na eni in sistematično izkoriščanje na drugi strani, a vendar se ne postavijo odločno za svoje dušno osvobodjenje. Zopet drugi se kaj malo brigajo za peklena dejanja črne kute, mesto, da bi šli z dobrim vzgledom drugim, se popolnoma nevednim rojakom naprej. Kar se ne stri, se ne zve; s storjenim torej kar na dan. Pop je tudi človek, kakor ni vsi. Dokler dela pošteno za svoj kruh, dobro, ali kedar nima njegova bisaga meje, na dan z njegovimi zločini brez pardona. Resnica je, da taka izjava ni tako velikanskega pomena za posamezno osebo, toliko več pa za splošnost. Tudi dušni revež naj se polagoma seznanj z raznimi dogodilji iz življenja črne kutarije. Dvom je še vedno dobro vplival.

Dragi rojak, bodi uverjen, da črni parasitje niso še nikdar izkazali usmiljenje proti osebi, ki ne spada v njihov krog; kujejo celo masovne naklope proti plemu, ki noče plesati z njimi; prav nič nimajo v sebi Kristovega nauka, ki pravi: "Ljubite se med sabo", nasprotno pa posedujejo skoraj gotovo del one Petrove skale, katere ne omajajo najžalostnejši dogodki iz življenja preslepljenih ovčic. Usmiljenje in sočutje? hm, kaj še. Kaj njim mar bedro, poneumnjeno ljudstvo, da le sami žive v razkošju in zbijajo razne orgije. Njih geslo gotovo ni: "Živi in pusti živeti", marveč: "Somisljenikom odpadke od naše lukulično obložene mize, vsem drugim pa — smrt!"

Prijatelj, ne rekaj malomarnost, da je vse pretirano, kar se piše in govori o teh krutih, neusmiljenih poniževalnih našega naroda. Prepričaj se prej, ako nisi v istini še doživel kaknega takega razočaranja iz strani črne kutarije. Ne veruj v vsako hinavsko zavijanje resnice. Naj te ne preslepijo v navidezno pobožne gube nabrani obrazi samogoltnožev, ker vedi, da ni vse zlato, kar se sveti; da ni vsak svetnik, četudi nastopa svetniško.

Na delo torej, ker resnišni so dnevi! Z najhujšim sovraštvom so pozdravili tvoji črni izkoriščevalci ubogi "mali listič Gl. Sv.", ko je zagledal ta pravkar holi dan. Nobeno sredstvo jim ni bilo prenesramno, da bi spodkopali tla dvema požrtvovalnima, vseskozi poštenima izdajateljima in urednikoma prepotrebnege lista za delavski stan v Ameriki. Da, živa bi bili cvrli in pekli na raznju, ko bi se bilo to godilo ob času inkvizicije; toda klerikalna sodrga nima v sedanjih dobi neomejene oblasti, zlasti tu v Ameriki he. Najbolj pozniše klerikalne ovčice so se začele zgrgati nad ostudnim pisarjenjem propadlega klerikalnega lista "Mira" v Pueblu, Colo. Pošteni moške iz klerikalnega tabora so morali ustaviti te klblarije, da še več, grozili so nekateri celo črke razmetati, ako ne preneha s "krasnimi" slikicami, vredne one mlade nezrele maziljene buče. Glasilo kranjskih kapitalistov (?) v Jolietu, je trobilo v isti rog, tudi kleveldanska židovskokatoliška papirnata maslarija, se je postavila na noge po receptu "Mira" in z geslom: vse za vero in narod, recte: za groš! Propal je "Mir", vsled prenapornega dela bajce R. i. p. l. "Glas Svobode" pa še stoji, neomajen, trden na veliko ogroženje in žalost kutarije in nje zaslepljenih ovčic. Tvoja dolžnost pa bodi, dragi rojak, da korakaj z "Gl. Sv." v isti smeri naštrano naprej, kajti to bo le tibi in tvojcem v korist. "Gl. Sv." je sicer razširjen po vsi Ameriki — kako tudi ne, saj mu je geslo: "Vse za resnico, pravico in rojaka-trpina", če zaje drugo — toda vkoreniniti se mora še bolj, da homo zamogli slednjim vendar le pozdraviti dvakratno izdajo na teden. Kaj to, ako se snujejo kranjske farške zveze s pobožno željo, otemujevati se nadalje duh mase. To naj nas ne moti; toliko zločinec združimo se ostali v močno falango in delujmo skupno za napredek, v svobodnem duhu, slovenskega naroda v Ameriki. Čas, pđnost, vse je z nami in luč prave mora slej ali prej prodrati tudi v naše mase, le otrplosti ne smemo v boju za to. Pred očmi naj nam bo vedno istinito dejstvo, da se zamorejo le oni narodi poboljšati z dobrim ekonomičnem stanjem, ki so farjev-celibatorjev, današnjih kapitalističnih zavestnikov, prosti. Pokaži mu groš (farju) in če le ni hudic, te bo skušal zanj

odreti, rekoč: daj meni, tebe čaka na onem svetu boljše življenje. Pove pa ne, zakaj hoče on živeti že na tem svetu — za trpinov groš.

Dovolj! V Chicagu se ustanovlja "slovenska narodna jednota", katera ima namen dati svojim članom isto podporo v slučaju bolezni in isto usmrtnino, kakor vse druge jednote. In še več! Jednota bo dala vsakemu popolno prostost v zasebnem gibanju posameznika; tu se ne bodo vezale nikomur roke. Vsak bo imel le dolžnosti do svojih sobratov, vse drugo pa ostane pri njegovem osebnem prepričanju, za katero ne bo nihče vprašal. Samo ob sebi je umljivo, da bo ta jednota za duševni razvoj slovenskega naroda v Ameriki velicega pomena in v prvi vrsti v korist vsakemu posameznemu članu. Naloga vasa, dragi rojaki, je torej, da snujete pogost, kjer vas je več skupaj, nova društva za pristop k narodni jednoti. Stara društva so seveda istotako dobrodošla. Čim se uradno razglasi slov. narodna jednota, bo tudi vpliv kutarije ponehaval. In v to zastavimo vse svoje moči, kajti, kaj je bolj naravnega, kakor to, da se vodimo v ekonomičnem boju sami, brez kacega teroriziranja iz ene ali druge strani. Kdor se je posvetil duhovskemu stanu, naj ostane v cerkvi, kamor spada; za potratno življenje bo imel vzlic temu vedno dovolj, za to je vendar še nezavedna masa tu. Razumite dobro, dober človek je oni, ki da, grda propalica pa oni, ki ne da in ravno zato, ker nas pitajo propalice, si napravimo lahko svoje posebno mnenje o črnih kutarjih, ki se puste častiti od nas, kakor Kristove namestnike, ki pa niso nič drugega, kakor zasmevalci Kristovih naukov. Na delo, rojaki, bodločnost je naša, vseh ljudi. Zagledali smo luč sveta vsi na eni isti način — to naj nas združuje in krepi v boju za pravico in svobodo vsega človečanstva. Zahtevajmo vedno in ob vsaki priliki socialne reforme, ako hočemo biti sebe in svojih potomcev vredni.

K sklepu želim "Glas Svobodi" najboljšega uspeha v novem letu. Težavno je res delo za narod, za narodno probujno, a vendar tolažljivo in velikanskega pomena za bodočnost. Tudi ti, rojak, spomni se svoje dolžnosti, obnovi svojo narodnost; naroči se, ako še nisi naročen ter razširjaj list med svojimi rojaki, da vsaj deloma uglašaj izdajateljima pot v prosveto.

Zaman.

Far in sv. Peter.
Far, kateremu se je zadelo po smrti, da ima nekako prepravico do nebes, stopi ponosno pred nebeskega vratarja — sv. Petra. "Kdo pa si ti", ga pobara Peter. Far mu imenuje svoj stan na zemlji in leje so mu bile izročene zemeljske ovčice v nebesko pašo. "Kaj do brega si storil na zemlji za časa svojega delovanja", ga vpraša Peter dalje, "da ti dovoljuje vstop v nebesko kraljestvo?" Nekeč sem naletel na objubozano in do skrajnosti obupano, zapuščeno ženo na ulici in ker se mi je revica zasmilila, dal sem ji dva centa v pomoč. "Gabrijel", se obrne Peter nanj, "ali je to vpisano v nebeskem zapisniku?" "Da, sv. Peter, vpisano je na njegov kredit." "Kaj, si še dobrega storil?", vpraša zopet Peter. "Neko mrzlo zimsko noč sem našel malega raznašalca in razprošitelja časopisov na pol zmrazjenega pred časopisnem poslopijem, iz sočutja sem mu podaril en cent." "Ali je tudi to vpisano, Gabrijel?" "Da, sv. Peter." "Kaj si še storil dobrega na zemlji?", je nadaljeval Peter. "Hm, za sedaj se ne morem ničesar več domisliti." "Gabrijel, what do you think we ought to do with this fellow?" ("Kaj misliš, kaj naj storiva s tem človekom?") Gabrijel: "Oh, give him back his 3 cents and tell him to go to hell." ("Daj mu nazaj njegove tri cente in reci mu, naj se pobere v peklo.")

Posebni izleti za kupevalce
se prirede v nove pokrajine Greer okoliče v Oklahomi in tudi v druge kraje velikega jugozapada v novembra in decembru po "Frisco" pregli. Ali želiš imeti bogato in rodovitno kmetijo (farmo) na jugozapadu, katero kupiš lahko od 1/10 do 1/10, cenno kmetije na vzhodu in severu? Donaša ravno toliko dobička. To se ti nudi prilika, da si zboljšaš svoja stanje ter spraviš poljubno množino v svoj žep. Natančna pojasnila in posebne cene zveš od R. S. Lemon, Secretary Frisco System Immigration Bureau, St. Louis, Mo.

RAZNO.

Trgovec z dekleti.

Te dni so z Lloydovim parnikom "Afrika" pripeljali iz Aleksandrije v Trst nekoga Mitaveca iz Logatca ter ga pripeljejo v Ljubljano. Ta Milavec je namreč zvalil iz Ljubljane kakih 10 deklet v Egypt in jih tam prodal v zloglasne hiše.

Zastrupljenje mož.

V Voroensmarionu na Ogrskem je nedavno nagloma umrl kmet Jurij Tiszak. Zdravnik dr. Hanus je potrdil, da ga je zadel srčna kap. Pozneje pa je nekdo sodišču naznanil, da je Tiszaka zastrupila lastna žena. Obdukcija je v truplu res našla strup. Žena je tajila ter se sklicevala na zdravniško izjavo. Tedaj pa so pričre potrdile, da je žena z zdravnikom imela grešne zveze se za moževega življenja in da iste po moževi smrti nadaljuje. Predstavljen dr. Hanusu iz oči v oči, je žena izpovedala, da je po nasvetu zdravnikovem moža zastrupila, zdravnik ji je tudi preskrbel strup. Nadalje se je dogovorila, da dr. Hanus ni imel zveze samo s to ženo, temuč še s štirimi drugimi ženami, kojih možje so naglo na čuden način umrli. Te žene je dr. Hanus z grozno tajnostjo navezal popolnoma nase ter so mu morale dajati tudi denar in druge dragocenosti. Pričakuje se, da zaprejo še več vdov, katerim so možje naglo umrli.

Bogati ponarejalci denarja.

V Varšavi se vrši sodna razprava proti 32 osebam, ki so obdolžene ponarejanja denarja. Med njimi so tudi bogati bankirji, ki so obtoženi, da so že dalje časa delali bankovce po 500, 25 in 5 rubljev. Razprava bo trajala okoli 4 tedne.

Župnik — pedagog s palico.

Župnik Ferd. Katzelberger v Ofenbachu na Avstrijskem je nedavno toletnega učenca Pichelmana v šoli tako pretepal, da je deček par tednov ležal ter sta ga dva zdravnika zdravila. Kmalu na to je župnik zopet pretepel dva učenca ter jima potem rekel: "Tako sedaj pa idita domov ter se uležita kakor Pichelmann. Meni se itak ne more ničesar zgoditi." Pa se mu je vendar zgodilo. Obsojen je bil v globo 10 kron.

Vražubstvo pri Romunih.

V Abrudbanii na Ogrskem je umrla te dni stara žena, o kateri je trdilo romunsko prebivalstvo, da je čarovnica. Da bi ne hodila po smrti ljudi sesat kot volkodlak (kravos), prebodli so ji z razbeljenim raznjem sree, ji natlačili v usta starih podkov in zbeljev ter jo položili v krsto s trebnim navzdol. Policija je za vse to prepozno zvedela ter išče krivce.

Strasna nesreča

se je pripetila te dni v Ustju ob Labi. Na ondolnem ribniku so se drsali nekateri mladi dečki in deklice po tankem ledu, dasi jih je policaj dvakrat naglal. Hipoma pa se led udere in šest oseb je zginilo v vodi. Enega dečka in eno deklico so rešili, utonili pa so: 15letna Franja Vire, 17letna Mar. Ulman, 14letni Fr. Libuš in 15letni Rud. Čeh.

"Darila med živimi."

Marižjski kazenska zbornica se bavi z zelo interesantnimi goljufijami razpusčenega jezuitskega reda. Nedavno je umrla tam zelo bogata stara dama, ki je bila popolnoma pod vplivom jezuitov. V oporoki je zapustila celo svoje premoženje neki ženski, katero je v življenju jedva poznala, dočim edini brat pokojnice ni dobil niti krajcarja. Ker je slutil, da je podoljavka je posredovalna oseba za izgnane jezuite, vložil je brat tožbo na razveljavljenje oporoke. Prihisi preiskavi v stanovanju te stregne ženske se je bratova sumnja potrdila. V njenem stanovanju so našli polne zaboje cerkvenih posod, mašnih oblék itd., v skupni vrednosti par stotisoč frankov. Komisija je šla tudi v zgornja nadstropja hiše ter našla bogato urejeno altarje, kjer so jezuiti ravno maševali svojim privržencem. Proti notarju, ki je delal oporoko, in proti nekaterim jezuitom se je vepeljala kazenska preiskava.

Sadovi celibata.

V Namuru v Belgiji so obdodili te dni župnika J. Salensa iz Francoske, obdolženega, da je zlorabil mlade dekče. Svinjski celibatar se je izgovarjal, da ga večših napade vročnica, ter tedaj ne ve kaj dela. Bil pa je že leta 1899 zaradi istega

zločina obsojen v enoletno ječo in 200 fr. globe. To pot so mu za njegovo vročnico prisojili 4 meseca ječe — Pred kazensko zbornico v Hanau-u na Nemskem pa je stal te dni katoliški kaplan Peter Knipp, obtožen ravnokatih svinjarij. 27. meseca marca ga je obdodilo deželno sodišče v Daždanih v dveletno ječo, ker se je pregrešil kot katehet nad svojimi učenci. Zavlačeval je nastop kazni, med tem pa padel zopet v celibatarsko svinjarjo. Njegove žrtve je par tucatov malih dečkov. Pop se je delal blaznega, toda v norišnici v Marburgu so ga proglasili za simulanta. Obsojen je bil v 4 leta ječe, tedaj ima skupno za presedeti 6 let.

Poročenega so hoteli zopet poročiti.

Čudna je ta, ampak resnična! Prečastiti gospod vogerski župnik Berlot, tisti, ki se meša tudi prav živo v politiko, kadar mu kaže, je bil poklical pred kratkim k sebi nekoga moža na Vogerskem. Mož je čevljar, zategadel si si je umevno mislil, da ga kliče gospod župnik k sebi za to, da mu poméri čevlje ali katere popravi. Z vsa potrebno pozornostjo je korakal mož proti župnišču ter se pripravil prav brunono na trenotek, ko bo imel čast, premeriti posvečeno nogo vogerskega župnika, premeriti natančno, da napravi dobre, trdne, lepo se prilagajoče čevlje, da gospoda ne bodo ščipala kurja očesa ter da ne dobi revmatizma, kajti ako bi obolel vsled slabih čevljev ter bi ne mogel masevati, bi bil kriv temu on, čevljar. Ponižno se približa gospodu župniku ter ga začne ogledovati pod noge, da bi pač tim točneje in pravilnoje izvršil svoj posel. Ali glej in strmi! O čevljih niti govora ni, pač pa mu reče gospod nunc, da ga je poklical, ker se mora še enkrat poročiti! Kmetič je zazijal in se začudil, misleč, da se ndere v zemljo. Ali gospod nunc je ponovil, da se mora še enkrat poročiti, ker je bil pri njegovih poroki storjen neki pogrešek. "Pa kako, gospod župnik," pravi čevljar, "saj sem poročen že 5 let in pa 3 otroke imam." "Nič ne stori," pravi župnik, "ti se moraš še enkrat poročiti, pa je, da se popravi oni pogrešek". Mož je gledal debelo in čudne misli so mu rojile po glavi, končno pa odšel, ko mu je še določil g. župnik, da se ima ta nova poroka vršiti v nedeljo. S čudnimi občutki je zapustil čevljar župnišče, in mečkaje papirno mero za čevlje, ki mu ni nič služila, je mislil po poti, da se je gospod nunc najbrže "zmotil". Ni pa prišel do zaključka, kaj bi mu bilo zmešalo pamet. Seveda ni držal te reči tajne, marveč jo je povedal drugim. Nekdo mu je svetoval, naj gre poročat v tej reči na oni kraj, kjer se je poročil. Mož je šel res takoj v Gorice v Podturen v farovž, kjer so mu pa tudi povedali, da je neki pogrešek, da naj stori, kakor mu nkaže domači g. župnik. Ha, ta je lepa, si je mislil ubogi vogerski čevljar, ali poročiti se, pa le ne dam zopet, ker je prepričan, da je poročen pravilno ter na torej nima nikakega vzroka, dati se zopet poročiti. Župnik Berlot mu je sicer rekel za trdno, da poroka ne velja nič, ko ga je vprašal, in rekel mu je celo še drugo vprašanje, da lahko zapodi od sebe ženo in otroke, kadar hoče. "To pa prešudilnam", je rekel čevljar: "Poročen si v cerkvi, ali pred Bogem-ne!" je pekel župnik — kmetič pa, da se da poročiti le takerat, ako mu plačajo tak "špas" prav pošteno. Kako da bi ne bil poročen pred Bogom, to pa mu ne gre v glavo, saj Bog je vendar v cerkvi pričujoč! Kje pa bo, če ga ni v cerkvi? V nedeljo je bilo bajce vse pripravljeno, da ga zopet poročijo, ter da pripravijo oni "pogrešek" o katerem se pa ni izvedelo, kakšen da je, ali čevljarja in žene ni bilo. On si misli prav, da ako so oni kaj zgrešili, naj gledajo sami, on je poročen — in če so drugi norci, on ni. Po Vogerskem. Prvačini in tam okoli ne govorijo o drugem nego o ti "novi poroki" in pa v pregovor je prišlo, da kdor je oženjen 5 let in ima 3 otroke, se bo moral odslej znova poročiti, taka postava je v katoliški cerkvi sedaj "ven prišla". ("Soča.")

Smrtna k. a.

Neki angleški statistik je izračunal: Na vsem svetu živi 1.500.000.000 ljudi. 3/4 milijona jih umrje vsako leto, okoli 100.000 vsako dan, 4000 vsako uro in 67 vsako minuto. Toda zato pa se vsako minuto rodi 70 ljudi.

PROF. DR. E. C. COLLINS,

Je več let naj bolj priljubljeni zdravnik Slovencev v Ameriki.

Hvali se ga od dne do dne, privede se ga čista in spoštuje občuduje njegovo znanje (zmožnost) njegova stroga vestnost, in dobiroščje.

Njemu ni potrela priporočila, ka-tisoč slučajev ozdravljenja povet-čujejo njegovo ime.

Pri njemu se oglašajo pisмено in osobno v enem dnevu več bolnikov, ko pri istih, kateri njegovim sistem posnemajo v enem letu.

Skušnja naredi mojstra. Njegova neizmerno razširjena zdravarska skušnja napravila ga je moštro-m zdravnikov in vestno izpolnjenost svojega poklica utrdila je ugled njegov pri zdravniškemu znanstvu sveta in pri svojih zdravniških so-drugov.

Zanemarjenje prehlajenja je posledica da večji del bolnikov umreje.

Od prehlajenja nastane unetje prsnih mrež, reumatizem, neuralgija, katar, bedičnih bolezni, med tem najhujše tetika.

Da Vaše prehlajenje ne bi imelo hujše posledice, obrnite se takoj na tega slavnega zdrav-nika.

On ozdravi ledične bolezni v posebno skušnja, zanemarjenje te bolezni je prosto rečeno samomor. Ledična bolezen okuži urin (vodo) in ma groznejše posledice, njegov sistem ozdravljenja pomaga odločno tej bolezni, boječ nam v hrbtu, bodeenje na stran-neh, bolečine v kovku, otekel obraz, vodenica, moč-no gnanje na vodo, bolezen na mehuru in druge slične pojave.

Živčne bolezni ozdravi on z neprekosljivo ročnostjo in temel-jito. Kdor od poslednih teh bolezni trpi, to je nemirno spanje, razburjenost, slabost, in onemog-lost kakor tudi na klavarnosti, razdraženosti, sla-boumnost, glavobol, šumerje ušes, kakor na drugih od te bolezni nastaroke, trpi na; se takoj obr-ne na Professor COLLINSA predno da njegova bo-lezen se razširi in neozdravljiva postane. osobito žene morajo na to paziti.

Moške spolne bolezni v raznih poavah, ženske spolne bolezni, maternične bolezni, želodčne, pljučne, jetrne, srčne, zunanje in unanije bolezni, ozdravi Professor COLLINS boljše, hitrejši in temeljiteji ko drugi.

Obvarujte se posnemovalcev sistema Professor Dr. COLLINSA katerih je sedaj mnogo nastalo. Professor COLLINS je pripravil za kakšni kateri si koli namen ali kakemu potrebnemu Slovincu ali Slovinci \$1000 izplačati ako mu zamore dokazati, da ti tako zca-ni glavni ravnatelj ali imejtelji istih asocietion institutov ali zdravstvenih zavodov (objavljajo v raznih listah). Ti takozvani glavni ravnatelji ali posestniki od istih zdravniških zavodov niso nič drugega kakov spekulanti z malo plačo nastavljenim zdravnikom.

Ne dajte se v roke takim — Slovinci.

Vse objave electricnih pasov in electro-magnetičnih zdravilnih metodov so humbug. Podrobno o temu nečemo govoriti, ker dobro-vedno kdor je to poskusil se je sam osvedočil da je vse humbug in iskoriščenje ubozege delavca.

Professor Dr. Collins je imejtelj tega zavoda vže 21 let on se še danes na krmilu tega zavoda. On je samostojni lastnik in pred-stojniški zdravnik tega zavoda; on je osobno odgovoren za vsa de-janja in občuje z bolnikom natančno in vestno in to je njemu pripo-moglo da je postal slaven, priljubljen in občno čislán zdravnik pred svojim sovrstnikom. Ne poslušajte nikogar in ne omagujte Slovencev ako ste bolni ako trpite na bodiskoji bolezni pišite ali pridite osobno k:

Prof. Dr. E. C. COLLINS,
140 W. 34th Street, New York.

Za bolnike kateri hočejo osobno govoriti z njemu naj pridejo: ob delavnih od 10 ure zjutraj do 1 ure popoldan od 2—5 ure po polan; ob nedeljah in praznikah, od 10 ure dopoldne do 1 ure popo-ludne. V tokah in petkah tudi od 7—8 ure zvečer.

J. Dweyer

670 BLUE ISLAND AVE. CHICAGO, ILL.

prilporeča SLOVENCEM svoj "SALOON". Fina vina, smodke in rakije po zmerni ceni. Postrož- ba točna.

MATILJA ERKLAVEC,
433 W. 17th St. CHICAGO, ILL.
edini slov. krojnik v Chicagu, se priporoča rojakom v izde- lovanje nove in popravljane stare obleke, katera bo izgle- dala kakor nova. Vse po zmerno nizkih cenah.

Na prodaj so kanarčki
St. Andrewsburakaky, pri V. Novak-u 1325 W. 18th Str.

"DELAVSKI DOM",
PHIL. BAST LASTNIK,

535 Blue Island Ave., CHICAGO, ILL.

Tu najde vsak posameznik postre- žbo, kakoršno narekuje bratški socia- lizem. Veliki posebni prostori za skupščine in društva na razpolago.

ROJAKOM

Potujočimi in tukaj bivajočim, pr poročam svoj novi, lepo urejeni

"SALOON"

Kjer ločim vedno sveže pivo, razne i fina vina in likerje. Postrožba to čna, samo z umijskimi smotkam i. Biljar v hiši. Potniki dobre čoda e pronoščje.

Za obilen poset se e rojakom priporoča

Leonard Puh lastnik
9950 Avenue N S. CHICAGO, ILL.

URBAN BRO'S

pogrebniiki.

393 W. 18th. St. Chicago, Ill. CENA IN DOBRA POSTREZ BA

Pozor!

Kaj pustiti od nevednih zoba- zdravnikov izdirali svoje, mogoče se popolnoma zdrave zoba? Pust si jih zaliti s zlatom ali srebrom, kar ti za vselej dobro in po najnižji ceni napravi

B. K. SIMONEK
ZOBOZDRAVNIK
544 BLUE ISLAND AVE.
CHICAGO, ILL.
Tel: Morgan 433.

Tovariš Sebastijan.

Spisal Mihalek.
Izdali "Nasi zapiski".

Mislím, da je bilo to pozimi leta 189*. Tedaj sem bil brezposeln. To se pravi, v gozdu se je odkrhnila veja in je padla na tla in je zgnila.

Sneg je ležal dve pedi visoko na zaspani zemlji. Noč in dan se je razprostirala na nebu dolgočasna siva megla, tanka in skoraj prozorna, zamazano solnce brez kontur je počasi navzgor in suh, oster veter je razsajal po državni cesti, ki se je vila v hrib, tupatam ogibajoča se pritikavih, belih gozdov; veter je gonil drobne, brusene snežinke pred seboj, ki so se mi vbadale v zmrzel obraz. Noge sem premikal brezčutno in enakomerno kakor mašina. Polovica dolgočasnega dneva je že bila za menoj in spominjal sem se je kakor v polsanjah. Malce hribovita krajina je bila žalostna, tupatam porasla z nizkim grmovjem in vmes posuta s sivim kamenjem, ki je gledal iz snega. Z drevoja so visle snežene pajčevine in se lesketale v onemoglem solncu kakor srebrne.

Ozrl sem se nazaj. Ob cestnih jarkih so stale tibe vrbe, zakopane v sneg, in njih barva se je stapljala s sivim nebom. Po vsej krajini sta se ostro razločevali dve barvi, snežnobela in dimastosa. Širili sta se v daljavo in se stekali druga v drugo v silni brezdanosti.

Obšlo me je nenadoma in bogve odkod. V ustih sem začutil slimo in postal sem lačen. Sezem v žep: dva groša sta bila ondi, vse moje imetje. Sklonil sem glavo in bil neizmerno žalosten.

Prišel sem do vrha. Ravnina se je zalesketala v zlatem solncu in na obzorju je zatrepetalo sneženo, popognjeno drevje. Cesta je bila ravna, tupatam vegeta in zarezane kole, napravljene od vozov v umazanem snegu, so se izgubljale druga v drugo.

V daljši se je nekaj gibalo, in umazana senca je zamišljala na obzorju in obstala. Zdelo se je, da stoji, a počasi se je manjšala in pogrezala v zemljo. Človek je bil, ki se je pomikal naprej, vihtel palico in se pogrezal v daljo. Šel sem urneje, cesta mi je izginjala pod nogami in sneg je cvilil. Natakem nanosnik. Konture v naravi so se poostriale, in čez vso krajino je legla svetla belina. Srce mi je vztrepetalo, bil je potnik. Črez pleča mu je malomarno bingljalo okrogel zavitek na zeleni vrvi. Torej "kolega"!

Začel sem teči. Noge so spodrsavale, sneg se mi motal med nogami in škripalo je. Nekdo je zapiskal tako, da mi je živživ priletel na ušesa, zadel se je še ob bližnji gozd in utihnil. Teško sem sopol, pred očmi mi je vse migalo in se treslo, a pot je obstala in ni več izginjevala pod nogami; zdrkaval sem nazaj. Sedaj me je potnik opazil; obrnil se je, naslonil na palico in me počakal.

"Kdo si?" ga vprašam. Svoje male, sive oči je za trenutek skril pod košate obrvi, nategnil usta, široko pogledal in, motreč me, odvrnil.

"Približno tak človek kakor ti!" Prezirljiv in obenem zadovoljen nasme mu je legel na usta. Zamahnil z roko.

"Dobro! greva skupaj. Samemu mi je dolgčas!"

Moj novi znanec je bil precej večji nego jaz. Gledal je hudo in hudobno, obrvi so mu visele skoraj čez oči, da je zrl njegove pogled kakor iz globoke kotline. Njegova rdeča bradica je bila šilasta in več ledenih curkov je viselo od nje.

"Prav!" reče črez nekaj časa, ko sva se nagledala drug drugega. "Greva skupaj, ti imaš gotovo denarja!" Stresel sem se in nehote sem se zopet spomnil vsega svojega potikanja in beračenja in stara teža skrbi ored temno bodočnostjo mi je zopet padla na prsi.

"Ne, prijatelj, denarja nimam!" "Nimaš?" se začudi, obstane in pogleda v nabo. Njegove obrvi so se nenaravno privzdignile in male njegove oči so se izbulile.

Moral sem se smejati. "Nič ga nimam, bratec!" odvrnem čudeč se njegovemu prenesčenju. Tudi sam je kmalo bušil v divji smeh.

"Nimaš ga, nimaš? Ha-ha — daj mi roko! Tako! dva brata!" in smeje se še glasneje, pri čemer se mu pa oči docela pogreznejo in skrijejo.

"Kam si namenjen?" ga vprašam. "V Trst?"

"Ne vem, morda pridem tudi tja. Prišli so in so nas vzdignili in pogrnili: kvišku, lenobe lene, alo ven! Začudili smo se, pomencali si oči, dvignili pest . . . Toda kaj! kdo se bo pretepal! Pojdimo! pojdimo! Kaj bi ti pravil — ali ni bilo tako?"

"Prav tako je bilo. Vzdignili smo roke in že odhajali! In sedaj izem v Trst!"

"A, kaj počneš tam? Mislís, da čakajo na tebe in te bodo lepo vzprejeli, ti nabasali želoec in rekli: Dobro, da si prišel, gospodine!"

"Čakali me ne bodo in tudi pozdravili ne, ampak . . ."

" . . . ti, kočís v morje ter napravís ujedam v morju vesel dan!" me je prekinil s surovim glasom, v katerem se je skrivala jeza in zaničevanje.

Veter je potegnil, zatulil in bežal dalje, se vračal in nosil drobne, trde snežinke, ki jih je pobral v jarkih, vzdignil v zrak, se igral z njimi, spuščal jih na tla in zopet podil dalje. Daleč za nama je zaropotalo in zvoncei so zapeli. Bližal se je voz.

Postala sva na kraju ceste in čakala nanj. Prišel je, konjema je drselo in z glavama sta še skoro dotikala tal.

"Vzemite rajz gor!"

Porasel, oplišen obraz voznikov se je okrenil, tovariš pa je prijel naglo zadaj "za voz in stekel za njim. Bič je zavilil po mizlem vzduhu in se ovil, kakor mrzla kača tovariševih rok, da se je spustil. Stal je sredi ceste, sključen, premr in vpiil:

"Čakaj, lonov kmetski! Ali je to lepo? Prokleti . . .!"

Strahovito jenaju zeblo, šklepetala sva z zobmi in kolena so se nam šibila. Moj tovariš je šel počasi in roke je imel pogrezenje v globoke žepe. Jaz sem hodil hitro z drobnimi koraki ter ga moral čakati na vsakihi deset korakov, da me je došel.

"A, kako ti je ime? Pokazi mi knjižico!" ga zaprosim.

Veter je zalutal iznova, a on je govoril votlo, kakor bi prihajali glasovi iz soda in se poizgubili v velikem prostoru.

"Meni pravijo Sebastijan. Pa ni prav. Če bi jaz odločeval o svojem imenu, bi si nadel kako boljše ime. Imena s sodim številom črk so preveč korektna in sila dolgočasna. Pravijo, da ima človek prostovoljo, pa mu še ime njegovo diktirajo drugi!"

Prižge si pipo, potegne parkrat krepko iz nje in se namuza:

"Sicer pa, vse na meni odgovarja moje nu imenu. Črevlji na primer! Ne vem, ali je moj patron hodil raztrgan ali lepo opravljen, ali je imel črevlje ali ne, ampak grdo je, da me pušča tako zanemarjenega!" Obstane, potegne hlačnico desne noge malce navzgor in pomoli nogo naprej.

"Poglej!" reče, "moji črevlji so zvezani z zico ter na spodaj oviti z žakljevino."

Molčal sem in se obrnil, da se je veter upiral bolj v moj hrbet. Sebastijan je šel sklonjen, kolena so se mu izbočila in brke so se mu nenekdo "ovesile."

Stopala sva zopet v dolino. V kotu, v zakotju gorá, je ležala majhna vas. Par revežev je ušlo svetu in se naselilo tu med kamenjem in čakalo na svojo smrt. Čisto naravno. Kdo drugi bi se naselil tukaj, kakor izgnance, plažec se po kamnu in živč od kamna. Trpeli so in žalostno živeli in žalostno umirali in nihče se ni zmenil zanje. S slamo pokrite hiše, so bila borna, zveržena poslopja, v katerih je zmrzovala suha živina, stradajoča in mukajoča. Pri vohu v vas je stal upognjen stavec z dolgimi, sivimi lasmi in visok mladenič s trednimi, kvišku strlečimi ščetinami na zgornji ustnici.

"O, jaz bom tudi šel, vsi gredo in se vrnejo bogati!"

"Ne hodi!" je rekel stavec.

"Kdo ve, kaj te čaka v Ameriki in če se ne izgubiš! Glej, Martov Janez se je izgubil in ni ga več od nikoder!"

Mračilo se je in za nama je tulil in razsajal divji veter.

"Tu morava prenočiti!" reče Sebastijan in nagubi čelo.

"Vsekakor!"

Ozrla sva se. Vse naokoli na pol podrtije in starina, kakor kako zapuščen grobišče. Iz nizkih vežnih vrat se je kadilo, in dim se je vzr goval počasi, dokler ga ni zagrabil veter ter razpršil, da ni oata-

lo sledu po njem. Vstopila sva v prvo hišo.

"Ali bi ne mogla prenočiti pri vas, dobri ljudje?" je prosil Sebastijan.

Visok kmet je stal v veži v ozkih, razcapanih hlačah. Smrdelo je v veži po žganju in gnoju. Motril naju je nekaj časa, se popraskal za ušesi, vzdel pipo iz ust in zamahnil z roko. Prav nič ga ni veselil najin obisk.

"V hiši ne moreta prenočiti!" de po daljšem obotavljanju. — "Ne moreta!" ponovi trdo.

"Dobro, prenočiva pa v hlevu!" odvrnem vznemirjen.

"Ali v svinjaku, gospod!" dodá ponižno Sebastijan komaj zadržujoč smeh. Ozrl se je name in neumen gledal. — Končno pa se je vendar vdal najinim lepim besedam. Dati sva mu morala delavski knjižici in pipi ter žveplenke, češ, da ne napraviva ognja. Potem naju je peljal na dvorišče.

Bilo je že skoraj temno in nekeje dalje je zapiskal vlak, dolgočasno in zateglo. Nebo je potemnevalo in na obzorju se je še enkrat zasvetilo, svetel zrak je zatrepetal in izginil. Noč se je bližala hitro in neprestano.

Vstopili smo v hlev. V svoji kratkovidnosti sem videl le dolge noge kmetove, ki so se naglo premikale v poltemu.

Objela nas je težka gorkota. "Tu sem pojdlta . . . tu imam nekoliko slame . . . mislim, da bo dobro za vaju . . ." je godrnjal kmet. Ko sva sedla, je odšel. Objela je naju temna noč.

"Ti", rečem tovarišu, "poglej, kaj vidiš? Jaz nič ne vidim!"

"Na — jaz tudi ne!" odvrne ozlovoljen. "Prokleti kmet!"

Nekoliko časa sva molčala, potem pa je Sebastijan zopet pričel: "Fej! Lačen sedeti v tej temni luknji, to bi privoščil kmetu. Ušave! Dobro je le to, da je gorko. Če bi se hotel še moj želoec ogreti. Čakaj! . . . tamle je ograja." Splazil se je tja ter tipal z roko. Slišal sem neki šum in težko prestopanje.

"Ti so krave ali volí . . . morda bikí," deje tiho ter se priplazi nazaj, robato kolneč.

"Ali je to človeško življenje, bratec? Mislim, da ni! Če pa je, pa jaz nisem človek . . . Da bi bil vsaj napravil pošteno okno, da bi se kaj videlo!"

V tem je zopet vstopil kmet. Ko je odprl vrata, se je hlev malo, zelo malo razsvetlil. Razločiti je bilo dvoje krav, prestopajoči se po luži in na drugem koncu za ograjo so ležali prašiči, ki so začeli kruliti.

"Moj Bog!" krikné Sebastijan. "Lejo družčino imava! Dober tek!"

"Sta kaj lačna?" vpraša zateglo kmet.

"Hvala! Nisva!" odvrnem naglo, ko sem pomislil na prašiče.

"Kdo pravi, da nisva? Jaz nisem?" je kričal Sebastijan. "Bratec, tebi je menda trebuh otekel!" in me prične suvati v rebra. Pri tem vpije, kakor besen:

"Le prinesi kaj, vse pojem, samo nič kislega!"

Neizmerno se je hudoval nad menoj. Črez kake četrte ure nama je prinesel kmet v veliki lončeni posodi neko trdo jed, ki ni imela nobenega okusa, ko sva jedla, je pustil kmet vrata odprta in obstal na pragu. Pri tem je vzdigoval sedaj eno, sedaj drugo nogo kakor kokoš.

Ko sva pojedla je vzel posodo, molil glasno Očenasa in odšel. Nekaj časa je bilo tiho, potem se je pričel Sebastijan premetavati ter tipati z rokama okolo sebe.

"Prokleti kmet, da nama niti pipi ni pustil! Sedaj bo vso noč kadil najin tobak. O — jaz jih poznam te ochrne slaboletnike! Dobičel hoče imeti od naju, kakor od svojih pujskov!" se jezi Sebastijan.

Tiho sem se mu smejal.

Utihnila sva in slišati je bilo samo nemirno premikanje po slami. Zdajpazdaj se je začul ropot verig in trdo prestopanje krav po mehkem ležišču.

"Ali spiš?" vprašam po daljšem molku tovariša.

Ležé na trebuhu se je obrnil, privzdignil glavo in odvrnil: "Ne morem spati!"

Nekaj časa je bilo zopet tiho in Sebastijan se je obračal sedaj na to, sedaj na drugo stran. Nakrat je vznemirjen skočil kvišku in skoraj zakričal z razdraženim glasom: "Čuj, govori!" Potem je krepko cmoknil z jezikom in me sanil v hrbet.

"Moje prokletstvo je," je nada-

ljeval da ne morem nikdar zaspati. Zato me strahovito muči, če sem priklenjen na odmerjen prostorček, kakor kmetski pes na hišo."

Obrnil sem se tako, da sta se najini čeli dotikali druga drugega.

"Kako to misliš?" ga vprašam. Čutil sem kako je trepetalo njegovo lice in se mu je tresla nervozno roka. Negovestljive razdraženosti si nikakor nisem mogel razjasniti.

"Jaz ne morem strpeti dolgo na enem prostoru!" je kričal kakor razjarjen. "Meni zadostajo štiri ure spanja, a danes sem šel spat ob šestih, pomislil bratec, trinajst ur spati! Izključeno je, da bi zaspl pred četrto uro zjutraj. V zemljo naj se pogreznem!"

Obmolknil je. Hotel sem ga pomiriti. A kako? Nobene pametne besede se nisem spomnil. Med tem je on pričel nekaj mirneje.

"Jaz živim hitro in zahtevam vednih sprememb. Novi kraji, nov zrak, nove službe, vedno drugače, vedno najprej — to je moja življenjska naloga. Moji živci so sila razvajeni, in jaz sam sem podoben zreli, ki bi najraje požrlo ves svet. Nisem suženj ni dela, ni kraja, ni zraka, ni ljudi. Ravnam se vedno tako, kakor ugaja to meni, in saro meni. Če bi bil prisiljen dihati dalje časa isti zrak, poginil bi kakor žval, kateri so natovorili preveliko težo. Ali sedaj razumeš, kaka muka je zame, prebiti tu vso dolgo noč?"

Mož me je pričel zannati. Nikakor pa si nisam mogel raztolmčiti tega velikega razločka med prejšnjim in sedanjim Sebastijanom. Zaprtil sem ga torej, naj mi kaj pove iz svojega življenja.

"Ti si pravi čudak!" mi odvrne ironično in sde, naslonivši se na vlažni, kameniti zid. Potem pa takoj doda: "Povedal bi že, a čemu bi te vznemirjal? Nečem!"

"Pa mi vsaj povej, kje si dobil tvoje lastnosti, o katerih si mi govoril!" silim vanj. Ker že nisem mogel spat, sem se hotel malo pozabavati.

"V vsakem človeku spe najčudovitejše lastnosti," je začel pripovedovati v pretrganih slogih. "Da se zbude, je treba le kakega zunanjega povoda. Ta povod sam na sebi je dostokrat ničevn, a če ni povoda, se te lastnosti in ti nagibi ne zbude nikdar. Človek sam na sebi je neizčrpen zaklad najčudovitejšega življenja, in to speče življenje je treba odkriti, da se pokaže človek v vsej svoji gnolbi in nečimernosti in prenapetosti."

Priznati moram, da me je moj tovariš na hip oslepil z bliskem svojega ognja, s katerim je to govoril. Molčal sem nehote in čakal njegovega nadaljevanja. On je to vedel in je takoj iznova pričel:

"Tako se je godilo z menoj in razložiti ti hočem ta intermezzo v svojem življenju. Povod temu intermezzu je dala moja dobra mati s svojo smrtjo. Nenadoma mi je umrla in žaloval sem za njo dolgo časa, zakaj z njo sem izgubil vse. Moj oče je bil velik čudak. Imel je na primer čudno lastnost, da se je pustil vsak dan po kosilu ščegetati za ušesi. Jaz mu nisem bil nikdar naklonjen in on meni ne — In v tej globoki žalosti po materi, se mi je časih zavrtelo v glavi, da sem se opotekel in padel. — To se je ponavljalo večkrat, čudne slabosti so me pričele napadati, in veselje do življenja je pešalo in počasi umiralo. Ta preobrat mojega dosedanjega mirnega življenja se je vršil počasi, tako da ga niti opazil nisem in da sem postal nenadoma in brez zavesti docela drug človek: postal sem ohlapen, len in nadležno samoten sebi. Med tem se je moj šestdesetletni oče oženil drugič, in je postalo še mlado dekle, nežno in drobno, da bi se lahko skrilo v senci trebuha svojega moža, moja druga mamica. Življenje naše družinice je bilo tiho in enakomerno. Počutili smo se dobro drug poleg drugega in živeli smo brezskrbno, dokler nisimo nekega jutra začudeni opazili, da je Justina — tako je ime moji mačehi — upadla in bleda. Kdo ve, kako se je to zgodilo? Mimogrede sem se ozrl v njo in se skoraj ustrašil nje-nega obraza. Njen drobni obraz je bil rumenkasto bled in oči so ji izstopile in postale neorhmerno večjke, tako, da niso bile v nikakem soglasju z njeno suho in drobno postavjo. Njeni lasje so nekako pobledele, spodnja ustnica ji je izstopila in se grdo povisila po suhi

bradi. Odslej se mi je zdelo, da je njenó stanje vsak dan slabše in gorje; sočutje do njenega neznane-ga trpljenja se mi je budilo v prsih. Konec prih.

Socialni klub v Chicagu
ima svoje redne seje vsako drugo in vsako četrto nedeljo v mesecu ob 3 ri popoldne na Blue Island 535.

Peti veliki . . .

Maškeradni ples

PRETEDI

Društvo "Slovenija" št. 44 C. S. C. P. J.
V SOBOTO DNE 30. JANUARJA, 1904,
v Popovičevi dvorani,
587 CENTRE AVE., NA VOGALU 18. UL.
Najlepšim maskam bo razdeljeno 14 daril v znesku \$150.
Za vstopnino za osebo 25c. Zavezanec to'no ob 18 uri zvečer. K mnogobrojni udeležbi vabi ODBOR.

Yendor Bros

Zanesljivi trgovci z oblekami

365-367 Blue Island Ave. cor. 14th St.

Velika zaloga vsakovrstne jesenske in zimske moske obleke po navadnih cenah

MOŠKE OBLEKE različne mode in vrste po \$10, \$12 in \$15.
MOŠKE SUKNJE iz KERSEY MELTON IN OXFORD BLAGA, PO \$7.50 \$10 \$12 IN \$15.
Obleke in površniki za dečke in otroke po \$2.50, \$3.50 in \$5.00

Moške crajce, klobuki in spodnje hlače.

Za vsacega enaka cena. Vsa roba je zaznamovana v gotovih cenah.

365-367 Blue Island Ave. cor. 14th St.

Društvene vesti.

Društvo sv. Petra in Pavla v Pueli, Colo., je imelo 13. dec. obletno zborovanje. V odbor za prihodnje leto (1904) so bili voljeni sledeči bratje: M. Kočvar, 1217 Eiler Ave., predsed.; F. Mehle, 1208 Bohman Ave., podpredsed.; John Marhar, 1210 Bohman Ave., I. tajnik; Frank Grobene, 1210 Bohman Ave., II. tajnik; John Jerman, 1207 S. Santa Fe, blagajnik in zastopnik; G. Klobučar in Nick Simonič v bolniški odbor; John Snedec, John Zupančič, in Nick Starušnič, pregledovalcem računov; Joe Gredšar in Joe Adamič, zastavovosem.

Ob enem se društveniki društva sv. Petra in Pavla opominjajo, da po ravnajo v najkrajšem času svoj dolg, ali pase pismeno obrnejo na I. tajnika, da jim podaljša obrok. Kdor tega ne stori, bo suspendovan. Društveniki, agirajte v prid društva.

Odbor.

Bratsko društvo: "SOKOL" spadajoče k J. S. K. J. ima svoje redne seje vsako tretjo nedeljo v mesecu v društveni dvorani na 502 S. Santa Fe Ave. **Društveni zdravnik je Dr. Chr. Argyr na 1210 Berwind Ave.**

K mnogobrojnem pristupu v čile društve vabi vljudno ODBOR. PUEBLO, COLO.

Pozor rojaki!!!

Potujočim rojakom po Zdr. državah, onim v Chicagu in drugim po okolici naznanjam, da točim v svojem novourejenem "saloonu" vedno sveže najfinejše pijače — "atlas beer" in vsakovrstna vina. Unijske smodke na razpolago. Vsaemu v zabavo služi dobro urejeno kegljišče in igralna miza (pool table). Solidna postrežba zagotovljena.

Za obilen obisk se vljudno priporočam.

MOHOR MLADIC
617 S. Center Ave. blizo 19, ulice CHICAGO, ILL.

ZA ameriko patentirane Harmonike, izvrstno delo, se dobe samo pri Slovencu **John Golob**
203 BRIDGE ST. JOLIET, ILL.

"NARODNA DVORANA"

STEFAN POPOVIČ lastnik,
587 CENTRE AVE. CHICAGO, ILL.
Izvrstna vina, rakije in smodke. Velika dvorana za seje, pleso etc.

500 mož potrebuje za Rainer-jevo pivu in Bourbon Wis-ky piti, fine smodke kaditi in veseliti.

ANTON KRIZE,
OAT HILL, NAPA CO. CAL.

KJE JE?
Frank Kutnar, doma iz Velikih Del pri Gembišeb, fara St. Vid pri Zaticini. V Ameriko je prišel pred 18. leti; biva nekje okoli Chicaga. Za njegov naslov bi rada zvedela njegova hčer, **Anna Komin,** Box 262, Forest City, Pa.

KJE JE?
Josef Novnak. Od tu je je odromal pred 8. m. v Sheboygan, Wis. Kdor rojakov ve za njegov naslov, prosim, da mi ga blagovoli naznani. **Louis Breznikar, Frontmac, Kans.**

IŠČE SE
Marko Fister, doma iz St. Jajza. Pred dvema mesecema je bival še v Frontmacu, Kans. Za njegov naslov bi rad zvedel moj finančni minister. **Frank Bartol, Frontmac, Kans.**

Odbor.

(Naprej iz 2. strani.)
sa kot zločinec obsojen v prognanstvo. Nič več se ga ni klicalo za Kazimova, nosil je sedaj št. 108. Ta, je bila njegovo ime. Pridenjen k drugim hudodelnikom, je moral, po takratni navadi, brzih korakov stopati pred kozaki na konjih, v daljno Sibirijo.

Dospeli so v Zistan, sto milj zapadno večjega mesta Tomška. Tu so jih nagnali v rudokop ip s prete pavanjem naganjali k vedno hitrejšemu delu. Kazimov je dobil za tovarise štiri surove, res prave hudodelnike, ki bi slednjič morebiti v istini zaslužili tako hudo kaznen, toda ne on. Z njimi je hodil na delo, vsak dan to ur, z njimi je spal na enem in istem smrdljivem ležišču in od njih je moral prenašati surovo zasmevanje, katero ga je strašno mučilo. In še več. Kadar je bilo posebno veliko dela, so ga oni štirje s suvanjem prisilili, da je storil več, kakor vsi štirje skupaj; hrana pa je bila tudi vedno tako razdeljena, da je dobil on vedno najmanjši del. Ni čudo torej, da je vsled takega ravnanja od dneva do dneva bolj hiral. Mnogokrat, ko so videli, da se noče podati v njihove surove šale, so ga resno osuvali, da bi izbili tako iz njega tisto mirno vljudnost in tudenost v svojo osodo.

Prava sreča v nesreči za Kazimova je bilo dejstvo, da je dobil po preteku par mesecev druge sotripne za tovarise. Ti, četudi surovi, nevelikani, bili so vendar dobri z njim, mnogokrat celo postrežljivi pri težkem delu. V teku desetih let je še večkrat premenil svoje tovarise in tako naletel na dobre in divje sokaznjence.

Vprašanje je, kako je zamogel Kazimov preživeti ta dolga leta, poostrena s postom in težkim delom, v rudokopu. Istina pa je, da je po preteku prvih 10. let izgledal kakor zolten starček, med tem, ko je bil v resnici še le 35 let star.

Dovolilo se mu je živeti samemu, zase v svojem šotoru in delati, kar mu drago; le iz sela ni smel iti, pač pa se je moral vsak dan dvakrat zgledati pri višjem nadzorniku. Dobil je tudi nekoliko boljše hrano in malo svetocice denarja na dan, za svojo naoblastno potrebo.

Skozi ves čas svojega prognanstva v Sibirijo, ni dobil Kazimov niti najmanjšega glasu od svojeve domovini. Silno mu je krvavele srce vsled tega, a pomagati se ni mogel.

V istem času, po preteku nadaljnih treh let, je dobil Kazimov dovoljenje za čezitev z vdovo nekega delavca, kateri je bil istotako v prognanstvu zaradi nekega političnega poskusa in umrl, preden je odslužil prisojeni mu čas. Le ta ženska, sicer delavskega stanu, bila je drugače jako priljudna, postrežljiva va, sploh skoz in skoz dobrega srca in Kazimov ji je ponudil svojo roko, samo, da ga tolaži v neareči. Na dan poroke pustil se je Kazimov slikati s svojo ženo in poslal sliko svojem v domovino s pristavkom, da postavi prvorojenega otroka dedičem vsega svojega prenakljivega in nepremakljivega premoženja. V zakonu ni bil srečen. Ostala sta brez otrok in pet let po poroki mu je umrla draga žena. Ostal je zopet sam, popolnoma sam.

Preteklo je 30 let, odkar je bil prognan v Sibirijo. Živel je v tem svetu med največjimi hudodelci, oropan vsega imetja in časti. Do tega časa je še vedno upal, da se skaze njegova nedolžnost, da se mu vrne njegovo dobro ime. Leto za letom je čakal na kako dobro, ugodno sporočilo iz domovine, od svojeve, a vse zaman. Leto za tekla in tuji že 30. leto njegovega bivanja v prognanstvo se je nagibalo h koncu. Opustil je misel na povratek v domovino kot nedolžni spoznan. Prosil si je smrt, ali no resiteljico tega strašnega trpljenja; udal se je v svojo osodo.

Nekega mrazlega zimskega večerja bil je mlad duhovnik izpovedal nekega bolnika, h kojemu je bil poklican. Zavil je v stranico, nesnažno ulico in se vstavil pred vrati male hišice ter vstopil. Bolnik je bil neki delavec, imenovan Tehlov. Tehlov bil je brat lepe Feodore Tehlov, katera je bila varok preprijet med Kazimovom in grofom Dolgorukijem. Poslal je bil sam po spovednika. Po kratkem molku, kakor da bi si hotel vsa svoje življenje poklicati v spomin, izpove, da je on morilec grofa Dolgorukija. "Grof Dolgorukij",

rekel je spovedniku, "je zapeljal mojo sestro, Feodoro in jaz kot njen brat, sem zaprisegel, da jo hočem maščevati. Sledil sem Dolgorukiju na posestvo grofa Kazimova in skrit v goščavi čakal priložnosti, da ga umorim. Kakor nalašč prišel mi je popolnoma sam pod nož. Umoril sem ga in ga zakopal v sneg. Prišel in odšel sem ne, da bi me kedo videl. Slišal sem tudi, da je bil grof Kazimov obdolžen umora in prognan, za kaznence, v strašno Sibirijo, toda nisem imel poguma ne srca, da bi stopil naprej in pred sodniki izpovedal, da sem jaz pravi morilec, naj mene kaznujejo. Tudi pri spovedi sem vselej zamolčal, kaj mi srce tako strašno teži; sedaj pa prosim usmiljenja za dvojni zločin, katerega sem doprinesel."

Tehlov je prisegel na svojo izpoved in naprosil duhovnika naj na pristojnem mestu izpove nesrečnemu grofu Kazimovu povratek v domovino. To se je zgodilo in 50 let po nedolžnem obsojenemu se je uradno naznanilo, da se je njegova nedolžnost izkazala in da mu je dovoljeno vrniti se v domovino, kadar mu drago.

Pred nekaj meseči je grof Kazimov v istini stopil na petrogradska tla, kjer se danes prebiva. Nastopil je velikansko dedščino, toda nič več mu ni za uživanje življenja, pač pa je postal pravi oče petrogradskim revežem. Zamišljen tava po ulicah in mimoidoči se mu spostljivo umikajo iz pota že od daleč. Njegovi tovarisi izza mladih let počivajo že večinoma v hladnem grobu in tudi njemu se bere raz obraz, da so mu čnevi šteti. Z njim bo izumrl rod Kazimovov, nad katerim je bil doprinesen eden največjih justičnih zločinov v Rusiji.

Nunska skušnjava.

(Poseben.)

Peccatur intra muros et extra.
Zimski polumrak! — Oni zimski polumrak lega na zemljo z vso svojo čarobno blaženostjo, kateri napaja vse domisljave, sanjave duhove z bujno fantazijo preteklosti, sedanjosti in bodočnosti. Zadržuje večer je starega leta, katero zaide čez nekaj ur za vselej v preteklost — pozabljivost, večkrat tudi v odmevne skupine, katere nam v različnem času, različnih obokih proizvodajo prestrašne, prežalostne ali pa nasprotno po slučajih in slogodnih našega preteklega življenja — prevesele, prebujne sponine. Kakor ogetenjo človeku žalostni spomni marsikak čas bodočnosti, istotako mu osladijo razredrjo velik del bodočnosti. Saj pravi pesnik:

Kadar pomno človeku nade, začne živeti ob spominih.
Torej v času Silvestrovega večera, ali v času prehoda starega v novo leto, v času spominov in domisljij, ravno ob času zatona staroletnega, zimskega solca sedi v sobi velikega nunskega samostana mlada nuna, bujnega lica, cvetočih se let. Mala sobica je skoraj mojestersko okrašena z najrazličnejšimi podobami, predstavljajočimi večinoma umrle prednice — matere tega svetohilinskega zavoda.

Opremljena je vseskozi kaj primitivno, kljub temu nikakor ne žali finega okusa; poleg postelje stoji umivalnik, sredi sobe miza, par stolov, dalje visi izpod stropa lična kletka mladega, življenja polnega, lepo rumenega ujetnika — kanarčaka. Skrito v črnih, odurnih, samostanskih haljah sedi še vedno skoraj nepremično posebej življenje — mlada nuna. Bistri opazovalec bi kaj lahko presodil, kako to mlado bitje stresajo veselje in žalostni spomni preteklosti, oziroma domisljije v bodočnosti, saj zlate zida si gradove tam v oblakih, mlada nuna; al pa siloma se mora vidati — zveličarju nebes in zemlje. Žalostni, trepetajoči pogledi motrijo sedaj lepo kletko s kanarčkom, sedaj zopet dobro omrežena okna, katerih slepo steklo ovira vsak pogled na cesto, v javnost, v življenje, tem prostovoljnim ujetnicam. Šepetajoči, polglasni vzdihli se izvijajo zdaj, pa zdaj iz napetih prsi — "nesrečnica!" Pa po vsej pravici, saj srečna v takih dušnih bojih, gotovo ne more biti. — Veseleje in zadovoljnost, kje sta doma! —

Tudi za samostanskim zidovjem vaju ni za žalostne nesrečnice, za vrženske in grešnice. Koliko različno prizadetih išče ravno v zidovju celibatstva in zatajevanja ute-

le, a zaman — saj: kar čez noč se ti zarase, v sanjah lepšega življenja; vse čez dan ti zopet skljuje, vran človeškega življenja.

"Kaj sem vendar mislila, ko sem storila ta nepremišljeni korak", zdihuje že poluglasno to ubogo bitje; "ta nesrečna ljubosumnost, to neusmiljeno ljudstvo, ki me je utrjevalo v njej morda s povsem izmišljenimi, lažljivimi trditvami; kaj me grize, peče noč in dan. Ravno danes sta pretekli dve leti, odkar mi je zgnil brez sledu, moj ljubček, zaročenec. A kdo ve, ali me ne išče, ne poizveduje, ne hrepeni po meni, kot hrepenim in koprim jaz — sedaj nuna z obljubami devišstva, večne zvestobe nebesnemu žemmu, Bogu — po njem. Prisljen ujetniček si ti, rumeni kanarčak, a jaz neumnica — prostovoljna jetnica! — Vse govoriče so lahko izmišljene, le kako nečuvno smeševanje kakega nesrečnega, hinavskega sovražnika; v naglici, razburjenosti sem prodrla jez svestobe in himavsko, zgolj iz maščevanja, svečano prisegla zvestobo ženinu v svetu fantaziji, ki ima zgolj duh, telesa pa ne. Kljub temu pa čutim, da trdno močno stojim prva vez, katere ne more razrušiti nobena sila, ne moč neba, ne moč pekla; saj srce zvesto, kakor zdaj, ostalo bode večnomaj — edino le mojemu zaročencu, ker: obraz mi — tvoj po sili — vedno mi je pred očmi; zdihujoče — srce vroče — vedno k tebi hrepeni, moj Zdravko!"

Ta čas pripeljejo lepe sanjke pred samotanski ugod. Mlad mož skoči dol ter priveže konja k brzokopnemu drogu, potem pa stopi hitro do uhoda. Na njegovo zvonjenje se pojavi na pragu vratarica v vprašanju: "Kaj želi gospod?" — "Moje ime je Zdravko N., nuna Ljudmila je moja sestrična, rad bi z njo govoril." Žena ga povede v sprejemnico, veli mu počakati na Ljudmilo ter se na to oddalji. Čez nekaj minut se prikaže na pragu Ljudmila; s, ko zarja, kadar jasen dan obeta, — za nuno — ni poloha njena blela, — in v njega roki roka nje ostane, — zadržana in od ljubetmi znae. — Ves raznet cituje sedaj namisljeni bratranec, Zdravko: "Torej le sem, na srce moji, Ljudmila! — Skrbi je konec žalosti, nesreče; — se treso od veselja vsaka žila, — kar gledam spet v obličje ti cvetoče!" In res našli sta se zopet, po dolhih dveh letih negotovosti, nesreč in zatajevanja, dve ljubeci srca, saj — stoje po licih juna kaplje vroče, — objeta sta, ko bila bi telesa — en'ga, spustiti usna usne noče. — V kratkem orise vajdenec, amor svoja leta in težnje za življenjem, občankom; kakor tudi ljubica, nuna opiše svoje stišče, svoje prevare, končno pa pristavi slovesno: "Tukaj mi ni več obstanke, s teboj, ideljal mojega življenja, pa se podam, kamor naju zanes usoda — slučaj, saj tvoja sem bila in tvoja bom spet, da vstvariva si nebesa, mesto pekla!" V veselju in radosti ji govori Zdravko po Prečernu: "Kak' bom povrnil, Ljudmila draga! — Ljubzen, skrb, kar si prestala zame? — V veselju skoraj mi srce omaga, — ki tvoja ga ljubzen v njem utame! — Kako bi mogel tebi kaj odreči, — storiti tega ne, kar boš želela!" Za tem pa govori dalje: "Vse je v redu, zunan imam sanjke; ko zavoni k molitvi, se splazi ti na vrt, pridri k obzidju, ki meji na ono zakotno ulico, kjer bo ze visela vrvi, s pomočjo katere si pomoreš na vrh in potem ti pomagam v moje naročje — in vzela naju bo noč. Torej na srečno svidenje!"

Dogovorjeno, storjeno. Vse je slo po sreči. Kmalu sta sedela v sanjkah, ljubček in ljubica — nuna. Nune so skupno molile v cerkvi predvečernico ter ponavljale sveto obljubo čistoti in opetovano prisegale večno zvestobo nebesnemu žemmu. Ljubzen se pa pelje na lahkih sanjках v svet.

V zalogi imamo pesem: "Kranjska peklenska komedija", Zložil NANDE PARJEŽERI. To živo barvanje peklenskih muk prekosi vse, kar je pisal slavni italijanski pesnik Dante Alighieri v svoji neprecenljivi pesni "La Divina Comedia". Pesem "Kz. pekl. kom.", je zložil Slovence, da seznanj tako svoje rojake z onim, kar čaka njihove dušne voditelje v plačilo za vsestranski izborni poduk (o) na tem svetu. Komad s postajno vred, volja že za Ameriko in Evropo.

Največja nesreča.
Voltaire, znani francoski učenjak, je nekoč pisal lordu Chesterfieldu: "Moj prijatelj lord Huntingdon mi piše, da imate izredno dober želodec, kar je gotovo boljše, kakor dvojica dobrih ušes. Ne vem, kaj je večja nesreča, biti slep, ali gluhi, ali nezmožen uživati redno jedila." Vse raznovrstno uživanje tega sveta je ničevno za vsacega onega, kateri ne more jesti, on je slep in gluhi za vsako veselje. Ker ne more jesti, postane nezmožen za delo, katero je neobhodno potrebno za življenje — postane: bled, rumen, suh, izgleda kot živa smrt. Trinerjevo ameriško zdravilno vino je edino, ki da hitro novo moč želodcu, da zamore sprejemati in prebavljati redno in dobro hrano. Ono provzroči izvrsten tek. Napravi novo, zdravo kri, katera oživlja korenito vse dele telesa, tako, da postane obličje dotičnika v najkrajšem času krasno, prerjono, pravo ogledalo čvrstega zdravja. To vino je čista naravna vinska naprava, brez vsih kemikalij; jedini naravni čistilec krvi in želodca, katerega vsestransko ojači. Dobi se v vsih lekarnah in dobrih gostilnah ter pri izdelovalcu Jos. Trinerju, 799 South Ashland Ave., Chicago, Illinois.

IDAHO
KJER POLJEDELSTVO CVETE
Rajski prostor za naseljevanje
Bogate farme, izvrstna zemlja in dosti dobre vode.
Kupi si listek na OREGON SHORT LINE, Salt Lake City, Utah.

AMERI. KI ODVETNIK IN IZ. TIRJALEC.
Zastopnik pri vsih sodnih. Iztrija plače in dolgove.
Urednje: dopoldne od 9. do 10. ure in zvečer od 8. do 9. ure
539 W. 18th St. & 166 W. 19th St.
TELEFON 1714 LOOMIS
J. Slajs, konstabler in okrajni notar.
Tako tukajšnjim, kakor tudi skoz ali v Omaha potujočim rojakom priporočam svoj veliki "SALOON". Lepe sobe za prenočišče; postrežba točna in cena.
Do mene najde vsak lahko sam. S KOLODVORA ŠTIRI "BLOKE" naravnost navzdol IN PRIME NI JE.
Anton Schweiger, 1002 S. 13th St. OMAHA, NE.

"GRAD ZAGREB"
je najstarejši hrvatski "SALOON" na zapadni strani mesta Chicago. Postrežba izvrstna; fino pivo, liker, smodke in biljard na razpolago.
ALOIS PAUSE lastnik, 314 W. 18th St. CHICAGO, ILL.
JOHN FERBEZAR 229 S. Santa Fe Ave. PUEBLO. Priporočam rojakom svojo novo, epo urejeno gostilno, kjer točim vedno sveže Walterjevo pivo. Izvrstno žganje in fine smodke na razpolago.
Anton Sukle PUEBLO, COLO 604 S Santa Fe. Priporočam svojo gostilno, kjer točim vedno sveže pivo in žganje. TELEFON 692 Red in 373 Black.

Ako hočete imeti fine slike, idli k fotografu LIEBICH u 80-86 Euclid Ave. Cleveland, Ohio.
Nazdar Slovenci! Kadar se mudite v mestu, ne pozabite posetiti restavracije B. Režabek -a, izvrstna jedila po 10 centov. 283 Seneca Ave. Cleveland, O.

Svoji k svojim!
Rojakom kot zasebnikom in društvam priporočamo tiskarno

Glas Svobode.
Prevzamemo v delo vsakovrstno tiskovino in vežemo knjige. Cena nizka in točna postrežba. Vsaki tiskovini garantiramo najlepšo obliko in ji damo unijski znak. Ne zabite: Glas Svobode 563 Throop St. Pilsen Sta. CHICAGO, ILL. je unijska tiskarna.

Šifkarte! Denarje!
Prodajamo prekomorske vožnje listke na vse dele sveta in od tam sem po najnižjih cenah. Zveza z vsemi črtami. Pošiljamo denar v staro domovino po dnevnem kurzu točno in zanesljivo. Nad vse pa priporočamo rojakom in rojakinjam, citajte in zanimajte se za list "GLAS SVOBODE" in podprite ga s 150. centi naročnine na leto.

\$33 Oregon and Washington
Tickets to
If you want to visit any point in the Pacific Northwest—NOW IS THE TIME. Every day until November 30, the Burlington Route will sell one-way tickets from Chicago to Portland, Tacoma or Seattle for only \$33; to Spokane, Ellensburg, Wenatchee or Umatilla, \$30.50; to Salt Lake City, Ogden, Batte, Helena, Anaconda, Missoula or Kalispell, \$28. Tickets at proportionately low rates will be on sale during this time to practically all points in the Pacific Northwest and on the Pacific Coast. The Burlington Route offers a greater selection of routes and better service to the West and Northwest than any other line—that fact is worth considering. Send a postal for detailed information. P. S. EUSTIS, Passenger Traffic Manager, CHICAGO.

PRAVE KRANJSKE DOMAČE KLOBASE VSE VRSTE IN SVEŽE MESO V ZALOGI.
Vsak ponedeljek sveže klobase (jeternice). Na zahtevo pošiljam tudi izven mesta. Pišite slovensko. Josef Homolka 579 So. Centre Ave. CHICAGO, ILLINOIS.

FRANK BERNIK
GOSTILNICAR NA: 9178 Harbor Ave. & 9002 Strand South Chicago, Illinois

Obrnite se zaupno na nas
kadar hočete odpreti saloon ali se zmeniti za pivo. Lahko govorite z nami v slovenskem jeziku, a naše izborno pivo je po evropsko kuhano, tako, da bodete vselej delali dobro kupčijo. Kadar nimate časa priti osebno do nas, pišite ali telefonirajte nam in kar bodete dobili hitri odgovor. Imamo pivo v sodkih in izvrstno dežano pivo (Lager-Beer) v steklenicah. Tel. Canal 967 ATLAS BREWING CO. 21. & Blue Island A.

Senzacionalna kazenska razprava

se je vršila te dni v Trstu. Tožen je bil pravoslavni kazniški katehet v Kopru, Sofronij Raničič. Ta katehet je bil v spolskem oziru pravi prasec in ni bila pred njim varna nobena ženska. Naposled je zapeljal svojo lastno netajkino, ko še ni bila stara 14 let, in jo spravil v drugi stan, a ko se je delotvorno stanje zaznalo, je obdolžil in ovadil kot storilca nekega slovenskega učiteljskega. Ta revež je bil več tednov popolnoma nedolžen v preiskovalnem zaporu. Ohranjava proti Raničiču je bila tajna. Obsojen je bil ta človek na 7 let težke ječe.

Farška kuharica.

Porotniki francoskega okraja Youne so zadnji teden oprostili vdovo Saby, ki je obstrelila župnika Robineta. Obtoženka je pripovedovala, da je leta 1893 iskala po inseratu klerikalnega lista "Soleil" službo. Par dni na to je dobila pismo župnika Robineta iz Saintsen-Puisaye, ki jo je povabil na sestanek. Duhovni gospod, okrogločelni in trebušasti 55 let stari možiček ji je takoj rekel: "Pri meni je dobra služba. Se dobro je, dobro piše, skupaj spi ter se tika." — Vdovici, ki je še najbrže imela tudi vročo kri, je ponudba ugajala. In zgodilo se je, kakor je župnik obetal. Dobro sta jedla, dobro pila itd. Obtoženka je tudi izpovedala, da je imela prvi intimni sestanek z župnikom v zakristiji. Župnik pa ji je kmalu povedal, da ji ne more dati velike plače. In vdovica je na plačo celo rezignirala pod pogojem, da je župnik preskrbi tudi za starost. Se več, kupovala je celo iz svojega razna darila. Dasi sta se tikala, ni bil župnikčasoma več ljubezniv ž njo. Kadar ga je zgrabila jeza, je prišel v kuhinjo ter ji zmetal posodo skozi okno, kuharico pa pretepel. Vkljub toliki "nezanosnosti" pa je prišla kuharica v "drugo stanje". Kočno se je je župnik naveličal, ji izplačal za 7letno zvesto službovanje 500 frankov, in razšla sta se. Ko je prišla pozneje vdovica župnika spominjat da ji je premalo plačal, zastavila ji je na pragu župnišča neka mlada ženska pot rekoč: "Danes je moj ljubček. Sedem let si bila njegova prilježnica. Sedaj je vrsta na meni." In zapodila jo je v župniškovem imenu. Iz maščevanja je vdova pričakovala župnika pred cerkvijo ter ga obstrelila.

Saharski cesar.

Sanjarski milijonar Lebudy, ki se je samopravno proglašil za cesarja Sahare, neutrudno nadaljuje vse priprave za uresničenje svoje misli. Na Angleškem je kupil za 16.000 modernih pušk, nekoliko velikih topov in več vsakovrstnega vojnega materijala. Vse to je poslal v svojo bodočo prestolnico Trojjo v Sahari. Tudi je najel 500 Švicarjev za svojo prvo telesno stražo. Gardi bo zapovedoval neki divši angleški polkovnik. Razum tega namerava Lebudy upeljati v Sahari vojaško obveznost ter rekrutirati vse svoje črne podanike. Čas je že, da se oblasti postavijo na pot bogatemu norcu sicer še zna priti do pobjev.

600 kron za ženo.

Londonsko sodišče se je bavilo nedavno s sledečo kazensko zadevo: 28letna Ana Gibson se je poročila l. 1895. Kmalu pa se je navlekla svojega moža, ter sta se razšla. Žena je vstopila v službo pri nekem Gasfordu, kateremu se je mlada ženica kmalu prikupila ter ji je povedal, da bi jo rad imel za ženo. Ana pa mu je priznala, da že ima moža. Gasford pa ji je odgovoril: "Nič ne dé, bom že s svojim možem stvar uredil." In res je poiskal njenež moža ter sta se pogodila za ženo proti odkupu 600 K. Leta 1902. sta se potem Gasford in Anica poročila ter živela v prav srečnem zakonu, dokler ni sodišče poklicalo predse ženo z dvema možema.

Slovenskim društvam!

Društvam, ki si nameravajo umisliti bandero, zastave, društvene regolije, znake, uniforme itd., priporočamo najtopleje tvrniko Emil Bachman, 589 So. Centre A. Chicago, Ill. Posluje se tudi v slovenskem jeziku in je to prva slavanska firma, kjer je vsak v njihovo popolno zadovoljnost posluje.

Obrambna sredstva proti klerikalizmu.

Navedli smo samo nekatere najnedolžnejše stvari iz te knjige, samo da imajo čitatelji nekak pojem o vsebini. Najznačilnejših stvari pa — kakor rečeno — ne moremo priobčiti in to iz ozirov na pravost. Stare rufijanke so še angeljski nedolžnosti proti tem inkvizitorjem.

Seveda obsega knjiga tudi najgrozovitejše določbe, kako je čarovnice trpinčiti. V trpinčenju so bili ti duhovniki gospodje prave bestije.

In povsod, kamor je segala moč rimskih papežev, povsod se je inkvizicija držala teh navodil, povsod je stikala za čarovnicami, povsod je žrtve svojega praznovestva trpinčila in sežigala. Na stotisoče nedolžnih ljudi je zgorelo na grmadi kot žrtev živinskoneumnega praznovestva.

Praznovestvo je več ali manj razširjeno pri vseh narodih, ki stoji na nižji kulturni stopinji in tudi pri kulturnih narodih so reveži na duhu kaj pristopni vsakovrstnim vražam. Ali to praznovestvo vendar ni javna nevarnost, to praznovestvo je smešno in otročje ali — nedolžno.

Drugače pa je s čarovništvom, kakor ga je priznavala katoliška cerkev mnogo stoletij in vsled katerega je bilo toliko nedolžnih ljudi kruto trpinčenih in umorjenih. Ta trpinčenja, ti grozoviti umori so na trpinčenja, ti grozoviti umori so se zgodili samo zaradi tega, ker je cerkev priznavala nauk, da je zveza človeka s hudicem mogoča. Ljudje so bili v tistih časih duševno omejeni in udani vsakovrstnim deloma še iz za paganskih časov ohranjenim vražam, ali, ko bi se bila tedaj vsemo gočna cerkevna avtoriteta praznovestvu uprla, ko bi bila bedasto vero v čarovništvo obsodila, bi se nikdar ne bila zgodila, tista vnebovpijoča preganjanja čarovnic, o katerih nam priča zgodovina. Posvetni vladarji, juridične in teologične fakultete tistih časov so priznavale nauk o čarovništvu jedinele radi tega, ker ga je priznavala katoliška cerkev, ker je za resničnost tega nauka jamičil papež, prva avtoriteta v cerkvi.

"Čarovnije ne provzročajo in ne razširja naravnost sam hudic, marveč je neposredni vzrok hudobna volja človeka, na katerega se vpliva z zvezd. Zakaj, ko bi zvezde ne imele resničnega vpliva na ljudi, bi astrologji ne mogli iz zvezd pravilno prorokovati prihodnosti. Vrh tega vpliva zvezdovje na hudica, torej gotovo tudi na človeka."

"Zakaj je čarovništvo bolj razširjeno med ženskami kakor med moškimi? Ta predmet je jako primeren za propovedi za ženske, a razpravljati se mora s previdnostjo. O ženski hudobnosti govori že propovednik... Kaj je pa ženska družega, kakor uničenje prijateljstva, nezogibna kazen, potrebno zlo, naravna izkušnja, domaća nevarnost, mičen škodljivec, natorno zlo, po barvano z lepo barvo. Ker je torej greh, jo odpraviti, je muka, jo obdržati; ako jo odpravimo, storimo zakonolomstvo, ali pa imamo vsak dan boj. Kar se tiče razuma, se zdi, da pripadajo ženske drugi vrsti (species) kakor moški. Vzrok je naraven. Ženska naginja bolj mesenosti kakor moški; to izhaja iz mnogih naravnih dejanj. Ta napaka se je že pokazala pri stvaritvi prve ženske, ki je bila narejena iz krivega rebra." Ker je torej v svojem živalskem bistvu nepopolna, zato razočara vedno. To dokazuje tudi postanek besede "femina" (ženska); ta beseda je namreč sestavljena iz "fe" in "minus" (fides t. j. vera, zvestoba; minus, t. j. man); kajti ženska ima vedno manj vere in je manj zvesta. Izkratka: vse zlo pri ženski izhaja od mesenosti, ki je pri nji nenasična."

To podlo zasramovanje žensk mora obuditi temvečje ogorčenje, ker sta ta nauk formulirala dva papeška inkvizitorja, torej dva v cerkvi znamenita duhovnika in ga je torej potrdirala duhovna fakulteta v Koloniji, pač ker se njema z nauki drugih teologov. In to se je zgodilo v knjigi, ki je imela velikanski vpliv na mišljenje in dejanja vseh kristjanskih narodov. Lahko se reče: prav radi te knjige je moralo na tisoče poštenih žensk na grmado.

Tudi o ljubezni in o vplivu hudic na ljubezen poroča ta knjiga. V tem oziru pa obsega toliko in tako čemurnih svinjarij, da so večji citati popolnoma nemogoči. Omenjamo samo iz odgovora na 7. vprašanje: "ali morejo čarovniki pri ljudeh obuditi ljubezen ali sovra-

štvo?" — da piše ta knjiga:

"Poznali smo staro žensko, ki je s čarovnijo zapeljala tri opate k nečisti ljubezni in jih potem usmrtila. Priznala to sama in rekla: niso me mogli pustiti, ker so pojedli toliko mojega blata in pri tem je z razširjenima rokama pokazala, koliko. Priznati moramo, da takrat še nismo imeli oblasti, jo kaznovati, zato še živi."

"Malleus" ali "Hexenhammer" uči tudi, da zamorejo čarovnice človeško telo spremeniti v živalsko telo, a dotični začarani ljudje imajo samo v svojih in v očeh drugih ljudi živalsko telo, v resnici pa so ohranili svoje človeško telo. Kot dokaz se navaja, da je bila neka deklica spremenjena v kipi, sv. Makarij pa jo je zopet oživil.

Nadalje poroča knjiga, da so čarovnice v okrožju inkvizitorja v Komu na nekem ponočnem shodu snedle otroka in da je bilo radi tega l. 1487. sežganih 41 čarovnic.

"Malleus", raznišljajoč, kako veliko zlo je čarovništvo, pravi (pri 14. vprašanju): "Čarovništvo je najhujše krivoverstvo. Krivoverce je kaznovati z najhujšimi kaznimi; če se nečejo spobrniti, naj se jih sežge; če se spreobrnejo, naj se kaznujejo v dosmrtno ječo. Te kazni prav za prav še vedno ne zadostujejo za čarovnice; naj se iste še tako kesajo in se povrneji k veri, jih vendar ni pomilostiti na ječo, marveč jih usmrtiti."

Papež Inocencij IV. je odredil, da je zaradi čarovnije obtožene ljudi strpinčenjem prisiliti k priznanju in vse, ki so priznali, žive sežgati.

Ta odločba papeža Inocencija IV. je rodila najgrozovitejše posledice. Kdor se je zameril kakemu ničvrednemu popu, je prišel lahko na grmado, tudi če je bil najpoštenejši človek. Kdor je bil obtožen, je bil že tudi izgubljen. Kdo ga je obdolžil, tega ni nikdar izvedel. Inkvizitorji so čarovnika najprej s trpinčenjem prisilili, da je priznal svoje čarovništvo, vrgli so ga na natezalnico in mu trgali mišice, lomili so mu kosti, ščipali ga z razbeljenimi kleščami, ga polagali na razbeljeno železo itd. itd. in ko je priznal, kar so hoteli, so ga živega sežgali.

Gonja proti čarovništvu in čarovnicam se je začela v 13. stoletju po vseh deželah, koder je gospodovala katoliška cerkev. Drugod ni bilo tega nikjer.

Brez dvoma je v slovanskih narodih bilo v tistem času ravno toliko praznovestva, kakor mej Italijani, Francozi, Španci in Nemci. A čarovniki so se preganjali in sežigali samo mej katoliškimi narodi. Tudi na Slovenskem so gorele grmadi in so na njih sežigali poštene slovenske žene. Med pravoslavni Slovani pa se ni nikjer kaj takega zgodilo. Pravoslavna cerkev se je vedno samo smejala praznovestvu o čarovnikih. To prihaja od tod, ker je bila tedaj, ko je v katoliški cerkvi nauk o čarovniji prišel v veljavo, pravoslavna cerkev že ločena od katoliške cerkve, in niso imeli rimski papež in njegovi inkvizitorji prav nobenega vpliva v pravoslavnih deželah.

Cuden otrok.

V Londonu so morali nedavno oprostiti šolskega obiska nekega dečka, ki je jedva štad 6 let star, toda neobičajno telesno razvit. Deček, sin delavca Peckhama, je visok 4 čevlje, čez prsi meri 44 palcev ter tehtla 240 funtov. Tudi muskulatura mu je primerno razvita, da z lahkoto vzdiga odrasle ljudi. Otrok kaže tudi prerano razvito duševno zrelost. Šole so ga oprostili zato, ker bi njegova prikazen otroke od pazljivosti pri učenju odvrčala, ker ni zanj prostora v šolskih klopeth ter bi zamogel s svojo močjo provzročiti zlo med součenci. Debeli Jack pa tudi sam noče ničesar slišati o šoli.

Čez Colorado in Utah.

The Denver & Rio Grande and the Rio Grande Western železnica vozi z različnimi železniškimi oddelki na vse strani čez Rockie Mountain hribe. Zraven te črte, ima še dve drugi glavni progji, kakor "The Scenic Line of the World" in "The Great Salt Lake Route", med Denverjem, Salt Lake in Ogden. Vozi pa čez Leadville, Canon of the Grand River in Glenwood Spring ali pa čez Marshall prelaz, Black Canon in Gunnison. Najboljša pot za turiste in druge v Salt Lake City, Ogden in San Francisco. Gotovo ti je v tvojo korist, ako kupiš pri nas tiket (vozni listek) in to lahko po eni črti tje in po drugi nazaj. Piti na

S. K. Hooper, G. P. & T. A. Denver, Colo.

Cenjenemu občinstvu!

Zahvaljujemo se vsem svojim c. gg. odjemalcem, ki so nam stali zvesto na strani skozi celo preteklo leto in upamo, da nas bo c. občinstvo tudi v prihodnje posečalo v mnogobrojnem številu. Postrežpa bo vedno točna in solidna.

Srečno veselo novo leto vsem zvestim obiskovalcem naše prodajalne.

Z oddelnim spoštovanjem

Albert Lurie Co.

567-569-571 BLUE ISLAND AVE.

Besede so po ceni.

Mnogo se čita o raznovrstnih izdelovanjih, imenovanih "Grenko vino". Želimo torej vsakogar resno opozoriti, da imamo tu samo jeden zanesljiv, izviren izdelek zdravniške vrednosti:

Trinerjevo zdravilno grenko vino

(Triner's American Elixir of Bitter Wine)

Vsak ve, da je velika razlika v raznih vinih. Trinerjevo je delano iz najboljega, izbrana grozdja in najboljših, nalašč za to izbranih in importiranih zelišč in korenin.

Bolehafe li na želodcu?
Čutite bolezen na črevih in jetrih?
Vas boli v križu, ali imate glavobol?
Imate slabo slast?
Ne morete dobro spati?

Trinerjevo zdravilno grenko vino, vas bode zanesljivo ozdravilo,
Dobi se v vsih lekarnah in dobrih gostilnah.

Pijte samo Trinerjevo grenko vino in ne bojte se potem bolezn, ker napravilo vas bo močne, vaše žene in hčere lepe, vaše otroke okrogle in zdrave.

JOSIP TRINER,

799 South Ashland Ave.

Pilsen Station

CHICAGO, ILL.

Ne dovoli nobenomu businessmanu, da bi ti usilil kako nevedno ponarejeno vino; ako ti da kaj drugega kot izvorno Trinerjevo vino, delate to iz dobičkarije, ker pri ponarejenim skupi več denarja. Trinerjevo vino mu dala malo dobička, a mu pridobi dobrega prijatelja.